

ADP təkrar dövlət qeydiyyatına alındı

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№48 (3291) 26 Dekabr / 2023-cü il

Həftədə 1 dəfə çıxır

Qiyməti: 60 qəpik

ANA XƏBƏR

Bakıda taksi sürücüsündən 21 kiloqram narkotik götürüldü

Global hegemonluq uğrunda savaş

ABŞ və ÇİN-in Arktika uğrunda mübarizəsi böyük fəlakətlərə yol açə bilər

GÜNÜN NƏBZİ

Müsahibə

"Narkomaniyanın artmasına səbəb təhsilsizlik və valideynlərin diqqətsizliyidir"

Jalə Əhmədova: "Valideynlər övladları ilə daha sıx ünsiyyətdə olsa, problemləri vaxtında aşkarlayar"

2

Xəbər

Rəsul Quliyev İlham Əliyevi dəstəklədi

Eks-spiker partiya üzvlərinə müraciət etdi...

2

Fakt

"Bu, artıq sözün bitdiyi yerdir"

Prezidentin keçmiş mühafizəçisi Abşeron rəhbərliyindən şikayətdir

6

Şikayət

"Bela başa düşürəm ki, mənim kimi insanlar ancaq ölməlidir"

Elgün Mustafayev: "Deyirlər ki, xəstəliyin davam edir, amma pensiyamı kəsiblər..."

10

Şikayət

"Keçmiş qaynanam məni işdən çıxartdırdı"

Gəncə sakini Daşqın Əliyev övladlarına aliment ödəməkdə çətinlik çəkdiyini deyir

10

Söhbət

"Teatr mənim alın yazımdır"

Nicat Kazımov: "Teatr işçiləri elə insanlardır ki, onlar burada işləməyə tale tərəfindən məhkum olunublar"

15

MEDIA

Separatçıların qondarma "Artsax"ı "diriltmək" cəhdi

Elxan Şahinoğlu: "Paşinyan və hökuməti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı çağırışlar edən separatçıların fəaliyyətini dayandırılmalıdır"

8-9

Ağstafa sakini maşınının qəsdən yandırıldığını iddia edir

Elməddin Yusifov: "Polis əməkdaşına dedim ki, bundan sonra mənim maşınım və özümə kim bir xəta yetirsə, məsuliyyəti birbaşa siz daşıyırsınız"

Ağstafa şəhəri, Azər Yusifli küçəsi sakini Yusifov Elməddin Bayram oğlu tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, ona qarşı həyata keçirilən cinayət faktının üstünü açmamaqda maraqlı insanlar var: "Mən, Yusifov Elməddin Bayram oğlu, Ağstafa şəhəri, Azər Yusifli küçəsi, ev nömrə 1-də yaşayıram. 2022-ci il iyun ayının 15-dən 16-na keçən gecə, təxminən saat 3 radələrində mənə məxsus olan 09-BR-717 markalı VAZ 2107 maşınım yandırılmışdır."

10

Şikayət

Ölkə

"Azərişiq" ASC-nin əməkdaşından ölkə başçısına şok müraciət

"Vaxtilə dövlət əmlakını talayanlar, rüşvətxorluğa görə həbs edilənlər "Azərişiq" ASC-də rəhbər vəzifələrə gətirilib"

"Azərişiq" ASC Sumqayıt RETSI-nin istismar üzrə mühəndisi, şəhid ailəsinin üzvü Quliyev Anar Ələmqulu oğlu tərəfindən redaksiyamıza şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Baş nazir Əli Əsədova Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova, Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərova, İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Ələkbərova, Ombudsman Səbinə Əliyevaya, Energetika naziri Pərviz Şahbazova, eləcə də "Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədova müraciət edən A.Quliyevin məktubunu olduğu kimi dərc edirik...

7

Hürriyyət

SİZİN ÜÇÜN QƏZET

№48 (3291) 26 Dekabr / 2023-cü il Həftədə 1 dəfə çıxır Qiyməti: 60 qəpik

Ona görə 13 kişi intihar etdi, 145 kişi aşiq oldu...

Yoxsul bir çobanın qızı olaraq dünyaya gəlib, ömrünü Qacarlar sarayında başa vuran Anis Əl Dolehin hekayəsidir bu hekayə. Tarixin ən gözəl qadını kimi yadda qalıb, qeyri-adi görüntüsü ilə insanları heyretləndirən qadının. Niyə qeyri-adi?

Bəllidir ki, gözəllik anlayışı dünyada hər xalq və hər dövr üçün fərqli olub. Xüsusən, Qərb və Şərqi gözəllik anlayışı çox fərqlidir. 19-cu əsrdə İran qadınlarının gözəllik standartı isə kök və bığlı qadınlar idi. Bəli, yanlışladınız, iranlı qadınlar gözəl görünmək üçün özlərinə qələmlə incə bığ çəkirdilər. Bığlı qadınlar kişiləri valeh edirdi.

Bığlı gözəllərin başında isə Anis Əl Doleh dayanırdı. Əfsanələrə görə, kişilər onun dərdindən ölürdü. Hətta saraya gətirilənə qədər ona 145 kişi aşiq olmuş, 13 kişi də onun dərdindən intihar etmişdi.

Anis Tehran yaxınlığındakı

Əmmamə kəndində doğulmuş, gənc yaşlarında şah sarayına xidmətə gətirilmişdi. Sarayda gözəlliyi ilə diqqət çəkən Anis Nəsrəddin şah Qacarın diqqətindən qaçmır və şah onu öz cariyəsi elan edir. (Digər cariyələr başqa şahzadələrə verilir və ya başqa ölkələrin hökmdarlarına hədiyyə edilirdi.. Şahın gözdəsi isə toxunulmaz sayılırdı).

Nəsrəddin şah 1848-ci ildə taxta çıxıb düz 47 il hakimiyyətdə qaldı. Onun 100-dən çox xanımı var idi və bunlardan 84-ü ilə evliydi. İslahatçı şah kimi tarixdə qalmış Nəsrəddin şahın dövründə qadınlar üzü açıq şəkillər çəkirdi və qısa etəklərdə gəzə bilirdilər.

Anis şahın 84-cü xanımı idi. Şahın sarayında xüsusi fotoqraf var idi və o tez-tez xanədan üzvlərinin şəkillərini çəkirdi. Tarixdə qalmış çoxlu sayda çirkin saray qadını şəkillərinin hamısı Anisə aid edilərsə də, əslində fotolarda ayrı-ayrı qadınlar təsvir edilib.

13 kişini intihara sürüklədən

Anis bığlı, qalın qaşlı qadın idi. Hərəmdə 1911-ci ildə çəkilmiş bığlı qadın rəsmlərinə baxan bir çox ekspertlər fotodakıların qadın deyil, mütrüblər-kishi aktyorlar olduqlarını desələr də, həqiqət bu idi ki, sarayda tüklü qadınlar da var idi. Bu özəllik onlara gözəllik qatırdı deyə, bir düşüncə də hökm edirdi.

Anisə aşiq olan kişilərin sayı barədə dəqiq mənbə yoxdur. Dəqiq olan bir məlumat odur ki, Anisin dövründə qadınlar özlərini ona bənzətmək üçün qaşlarının ortasını qaralayıb təkqaş olur, özlərinə zərif bıqlar çəkirdilər.

13 kişinin onun dərdindən intihar etməsi, 145 nəfərin aşiq olması barədə əfsanələr isə ola bilər gombul, tüklü Anisin özü və xidmətçiləri tərəfindən uydurulmuşdu.

Əyləncə səhifəsi

Oleandrın ürəyə faydası

İndi əksər evlərdə oleandr bitkisi vardır. Bu da ən əsası onun gözəl, yaraşığı al-qırmızı, çəhrayı ətirli çiçəkləri olması ilə bağlıdır. Yazın əvvəlindən payıza qədər çiçək açmaqla adama estetik zövq verir. Onun pis cəhəti odur ki, çox zəhərli bitkidir. Ağilla ona yanaşanda öz mənfi xasiyyətini gizlədir. Həmçinin əfsanəvi bitki kimi, tarixə düşən oleandra ürək-damar sistemini tonuslandırان ən güclü vasitədir. Elə zəhərli olduğuna görə lazımı müalicə yalnız həkimin məsləhəti ilə aparmalıdır.

Saç tökülməyə qarşı

Göy soğan saç tökülmənin qarşısını almaqda effektiv vasitədir. Belə ki, soğanın yer üstü hissəsindən sıyıq bişirib, onu təmiz dəsmalla başa sarıyırlar. Bir müddət keçəndən sonra sabunla yuyub təmizləmək lazımdır.

İnsan dərisi haqında kiçik bir məlumat

İnsan dərisi üç qatdır. Yəni derm, dermiş və hipodermis ibarətdir. Derm yorğanı xatırlayır, tərkibindəki liflər sayəsində dərinin əsas qatını yaradır. İkinci şəbəkə şəklindəki protein lifləri dərinin möhkəmliliyini, canlılığını qoruyur. Üçüncü daha nazik olan elastik liflər həmin liflərlə birlikdə tər əmələ gətirir və yaranan tər dərinin elastikliyində əsas rol oynayır.

Şaftalı yemək insana xeyirdir

Öz dadı ilə başqa meyvələrdən fərqlənən şaftalının insanın sağlam olmasında faydaları böyükdür. Həmçinin bu, ləzzətli dadlı meyvəni soymadan yemək daha xeyirlidir. Çünki bütün məhləmlər onun qabığına yaxın bir seqmentdə yerləşir. Gəlin, şaftalının bir-neçə faydasına nəzər yetirək. Ən əvvəl o, həzm sistemini son dərəcə yaxşılaşdırır, bədəndəki zəhərli maddələri, toksinləri yox edir. Sinirə müsbət təsir göstərməklə, gərginliyi azaldır. Böyrək daşını əritməkdə, eləcə salmaqda əhəmiyyətli vasitədir. Ürək xəstəliklərinə və böhranına qarşı qoruyucudur. Eyni zamanda dərinin cavan saxlayır.

Acı qıji bir sıra xəstəliyin dərmanıdır

Tibb sahəsində çalışan alimlərimiz deyirlər ki, müalicəsi olmayan xəstəlik, faydası olmayan bitki yoxdur. Çox dəyərli deyildir. Elə götürək acı qıjını. Respublikamızda ən çox yayılan, çoxillik bitki olan acı qıji həlimindən vanna bədənəki ağrıları azaldır, dərinə yumşaldır. Mədə-bağırsaq traktı, eləcə revmatizm xəstəliklərinin qarşısını alır. Həlimini içmək insanı gümrəh edir. Həmçinin daxili orqanları, beyni, ürəyi möhkəmləndirmək keyfiyyətlərinə malikdir.

Zəfər ORUCOĞLU

Yerə yaxınlaşan asteroid atom bombası ilə vurula bilər

Alimlər süni intellekt modeli vasitəsilə Yerə yaxınlaşan asteroidin üzərində atom bombasının partlaması simulyasiyasını həyata keçiriblər. Bu, həmin göy cisminin istiqamətini dəyişməsi məqsədilə edilib.

Lent.az xarici KİV-ə istinadla xəbər verir ki, NASA-nın bu sahədə apardığı tədqiqatla paralel olaraq çalışan Kaliforniya Universitetinin alimləri süni intellektin köməyi ilə atom bombasının asteroidin üzərinə enməsi, partlaması və onun güclü enerjisinin təsirini göstərən simulyasiya həyata keçiriblər. Onlar iki variant üzrə hərəkət ediblər: asteroidi Yerdən uzaqlaşdırmaq və ya onu kiçik hissələrə parçalamaq. "Loren Livermore" Milli laboratoriyasında çalışan alimlər NASA-nın potensial missiyasının uğursuzluqla nəticələnməyini təqdirdə atom bombasının asteroidə təsirini anbaan izləyiblər. Onlar hesab edirlər ki, bu üsulla insanları fəlakətdən xilas etmək olar. Tədqiqatə rəhbərlik edən professor Meri Barki bununla bağlı deyib: "Erkən xəbərdarlıq üçün yetərli imkanımız olarsa, o zaman biz raketlə atom bombasını Yerdən milyonlarla kilometr uzaqda yerləşən və planetimizə doğru gələn asteroidə göndərə bilərik". O əlavə edib ki, nüvə silahı ən yüksək enerji gücünə malikdir və göy cisimlərinin Yer kürəsinə təhdidinin qarşısını ala bilər.

Putinin vizit kartı 2 milyona satıldı

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin 1990-cı illərdəki vizit kartı elektron hərracda 2 milyon rubla satılıb.

Rusiya mediası xəbər verir ki, vizit kartı dövlət başçısının Leningrad Şəhər Xalq Deputatları Soveti sədrinin

beynəlxalq əlaqələr üzrə müşaviri vəzifəsini tutduğu dövrlərə təsadüf edir. Kartın üzərində Vladimir Putinə aid bir neçə telefon nömrəsi yazılıb.

Təsisçi:

Sərdar Cəlalovlu

Baş redaktor:

Vüqar Məmmədov

Tel: 070 333 22 85

012 496 98 93

E-mail: vuqar-mt@mail.ru

Dizayner:

Seymur Həsənov

"Hürriyyət" qəzetinin internet unvanı:

Hurriyyet.az

E-mail: hurriyyet@mail.ru

Tiraj: 2500

Redaksiyanın ünvanı:

AZ 1008, Bakı, akademik

Ələşrəf Əlizadə küçəsi, 31

Telefonlar: 496-10-72; 496-08-35

Lisenzianın qeydiyyat nömrəsi: V 165

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın

mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Əlyazmalar geri qaytarılmır.

Redaksiyanın kompüter mərkəzində

yığılıb səhifələnilir və "Futbol+ servis"

mətbəəsində çap edilib.

Bu işarə altında dərc olunan yazılar reklam xarakterlidir.

Qəzet 1991-ci ildən çıxır.

Emin Əmrullayevə yeni müavin təyin edildi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq sərəncamı ilə Elm və Təhsil Nazirliyinin Təhsilin iqtisadiyyatı şöbəsinin müdiri Kənan Kərimzadə nazir müavini təyin edilib.

Bu barədə nazirlikdən məlumat verilib.

Qeyd edək ki, Kənan Kərimzadə 1989-cu ildə

Berdə şəhərində anadan olub.

2006-2010-cu illərdə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Xüsusi İstedadlar Qrupunda təhsil alıb, bakalavriat səviyyəsini maliyyə və kredit ixtisası üzrə fərqlənmə diplomu ilə bitirib. 2010-cu ilin fevral-aprel aylarında ABŞ-nin Dyuk Universitetinin Beynəlxalq İnkişaf Mərkəzi tərəfindən keçirilən "İqtisadi inkişaf üçün tətbiqi dövlət maliyyəsi" kursunu bitirib. 2011-2012-ci illərdə "Edmund S.Muskie Mübadilə Proqramı" çərçivəsində Nyu-Yorkda yerləşən Fordham Universitetində "Beynəlxalq siyasi iqtisad və inkişaf" proqramında təhsil alıb.

2017-2019-cu illərdə ABŞ-nin CFA İnstitutunun "İnvestisiyaların idarə edilməsi" proqramını bitirib və xartiyalı maliyyə təhlilçisi (CFA Charterholder) beynəlxalq akkreditasiyasını əldə edib.

2013-2016-cı illərdə "Capital Motors" MMC-də maliyyə və təhlil üzrə mütəxəssis, 2016-2019-cu illərdə "PMD Group" MMC-də investisiyalar üzrə baş mütəxəssis, investisiyalar üzrə rəhbər, departament menecerinin müavini, 2019-2020-ci illərdə isə Strateji planlaşdırma və təhlil şöbəsinin müdiri vəzifələrində çalışıb.

2020-2021-ci illərdə Elm və Təhsil Nazirliyində nazirin müşaviri vəzifəsində işləyib. 2021-ci ildən Təhsilin iqtisadiyyatı şöbəsinin müdiri vəzifəsində fəaliyyət göstərir. 2023-cü ilin fevral-may aylarında nazirliyin Aparat rəhbəri vəzifəsini icra edib.

Ailəlidir, iki övladı var.

Rəsul Quliyev İlham Əliyevi dəstəklədi

Milli Məclisin sabiq sədri, uzun müddətdir ABŞ-də yaşayan Rəsul Quliyev növbədənəkar Prezident seçkilərində İlham Əliyevi dəstəklədiyini bildi-rib.

Bu barədə məlumat R.Quliyevin fəxri üzvü olduğu Gələcək Azərbaycan Partiyasının (GAP) qurultayında açıqlanıb. Eks-spiker partiya üzvlərini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıb. Qurultayda onun müraciəti müsbət qiymətləndirilib və GAP-ın seçkilərdə Prezident İlham Əliyevin namizədliyini dəstəkləməsi barədə qərar qəbul olunub.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl Haqq Ədalət Partiyasının (HƏP) sədri Əli İnsanov və Azərbaycan Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağzadə hazırkı Prezident İlham Əliyevi dəstəklədiklərini bəyan ediblər.

ELAN

2006-cı il təvəllüdlü Sadıqzadə Xədicə Qara qızına Azərbaycan Turizm və Menecment Universiteti tərəfindən verilən tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakıda taksi sürücüsündən 21 kiloqram narkotik götürüldü

Bakıda polis narkotik maddələrin taksi və kuryer xidmətləri adı altında qanunsuz dövriyyəsi- ni təşkil edən şəxslərə qarşı əməliyyatlar keçirib. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, narkotik maddələrin taksi və kuryer xidmətləri adı altında qanunsuz dövriyyəsi təşkil edən şəxslərə qarşı polis əməkdaşları tərəfindən tədbirlər davam etdirilir. Daxili İşlər Nazirliyi Baş Narkotiklər- le Mübarizə İdarəsinin əməkdaşları- nın daxil olmuş əməliyyat məlu- matı əsasında həyata keçirdikləri əməliyyat zamanı kuryer xidmətlə- rindən birinin işçisi paytaxt sakini Elvin Mustafayev narkotiklərin qa- nunsuz dövriyyəsi ilə məşğul oldu- ğu üçün saxlanılıb. Onun üzərindən və idarə etdiyi motosikletdən 5 ki- loqram tərkibi psixotrop maddələrlə zənginləşdirilmiş qurudulmuş mari- xuana aşkar edilib.

Baş İdarə əməkdaşları tərəfin- dən həyata keçirilən digər əməli- yat zamanı paytaxt ərazisində taksi

fəaliyyəti ilə məşğul olan Suraxanı rayon sakini Rəşad Salmanov da saxlanılıb. Onun üzərindən və Bülbülə qəsəbəsindəki mənzilindən 21 kiloqram, o cümlədən 15 kiloqram heroin, 3 kiloqram metamfetamin, 3 kiloqram marixuana və narkotiklə- rin satışı zamanı istifadə etdiyi plastik kart aşkar edilib. E.Mustafa- yev və R.Salmanov onlardan aşkar olunan narkotikləri şəxsiyyətləri is- tintaqla araşdırılan İran vətəndaş-

ları vasitəsi ilə Qaradağ və Binəqə- di rayonları ərazilərində gizlədilən yerlərdən ayrı-ayrı şəxslərə çatdı- rıb pul qazanmaq məqsədi ilə əldə etdiklərini bildiriblər.

Faktlarla bağlı cinayət işləri başlanılıb, saxlanılan şəxslər ba- rəsində həbs qətimkan tədbiri se- çilib. Bu şəxslərin daxil olduqları narkoşəbəkənin digər üzvlərinin saxlanılması istiqamətində tədbir- lər davam etdirilir.

Səlim Müslümovun işinə görə DTX-ya sorğu göndəriləcək

Sabiq əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Səlim Müslümovun ci- nayət işi üzrə məhkəmə prosesi keçirilib.

APA xəbər verir ki, dünən Ba- kı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Faiq Qəniyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə zərərçəkmiş qismində tanınan Maliyyə Nazirli- yinin nümayəndələri iştirak etmə- yib.

Səlim Müslümovun vəkili bildi- rib ki, Dövlət Təhlükəsizliyi Xid- mətində ayrılmış cinayət işi üzrə istintaqı aparılan işdə dövlətə dəymiş ziyanın ödənilməsi barədə son məlumat verilməsi barədə sorğu verilib. Vəkil sorğuya cavab almadığını deyib. Vəkil məhkəmə qaydasında da ziyanın ödənilmə- si ilə bağlı Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə sorğu göndərilməsini istəyib.

Hakim bildirib ki, bundan əvvəl

bir dəfə Dövlət Təhlükəsizliyi Xid- mətində ziyanın ödənilməsi barədə məlumat alınması üçün məhkəmə sorğu göndərilib, həmin sorğuya cavab alınıb. Hakim qeyd edib ki, ziyanın ödənilməsi üçün son mə- lumatin alınması barədə yenidən Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinə sorğu göndəriləcək.

Bu səbəbdən proses yanvarın 17-dək təxirə salınıb.

Qeyd edək ki, Səlim Müslü- mov Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmə- tinin keçirdiyi əməliyyat nəticəsində həbs olunub. Daha sonra onun səhhətində yaranan problemlərlə bağlı ev dustaqlığına buraxılıb.

O, rüşvət alma yolu ilə 13.296.355 manat, mənimsəmə yolu ilə 7.237.188 manat, israf edilmiş yolla 7.087.671 manat zi- yan vurduğu üzə çıxıb. Səlim Müslümovun barəsində Cinayət Məcəlləsinin 308.2-ci (ağır nəti- cələrə səbəb olan vəzifə səlahiy- yətlərindən sui-istifadə), 311.3.2- ci və 311.3.3-cü maddələri (təkrar külli miqdarda rüşvət alma) ilə itti- ham elan edilib. Cinayət işi üzrə Maliyyə Nazirliyi zərərçəkmiş qis- mində tanınıb.

Səbail rayon Məhkəməsinin 1 iyul 2022-ci il tarixli qərarına əsa- sən sabiq nazirə məxsus mənzil, qeyri yaşayış sahəsi və avtomo- billərin üzərinə həbs qoyulub.

İrəvan Bakıdan təkliflər paketi aldığı təsdiqlədi

İrəvan Bakıdan sülh mü- qaviləsi ilə bağlı daha bir təkliflər paketi alıb. Ermə- nistan KİV-ləri xəbər verir ki, bu barədə Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin mət- buat katibi Ani Badalyan məlumat verib. Yada salaq ki, Azərbaycanın xarici iş- lər naziri Ceyhun Bayramov rəsmi Bakının bu il noyab- rın sonunda İrəvandan sülh müqaviləsi ilə bağlı növbəti təkliflər paketini aldığı- nı bildirmişdi.

"Bir ay ərzində hazırladığı- mız təkliflər paketi Ermənistana təqdim olundu. Proses davam edir. Düşünürəm ki, görüşlər 2024-cü ildə baş tutacaq. Biz bu məsələyə real və optimist baxı- rıq. Eyni zamanda, sülh sazişin- dən danışarkən başa düşməliyik ki, o, hər şeyi 100 faiz həll etmə- yəcək", - deyə o bildirib.

Hazırkı dünya hegemonluğu üçün həyati əhəmiyyət kəsb edən mühüm faktor qlobal ticarətin üzərindən yürüdülmən və onun şah damarları funksiyasını daşıyan tranzit yollarına nəzarətdir. Bu nüansa daha da dərinlən nəzər salaraq deyə bilərik ki, qarşıdan gələn yeni düzənin “açar”larının qlobal ticarət yollarına nəzarət edən dövlətlərin əlində olacağı şübhəsizdir. Görünür, məhz bu həlledici məqamı qavradığına görə, ABŞ dünya ticarətinin həyata keçirildiyi tranzit yollarına nəzarəti əlindən verməməyə, əksinə, prosesə nüfuz etməyə çalışır.

ABŞ-in “hegemon ölkə” statusunu saxlaması və onu itirmək üçün müqavimət göstərməsi ilk öncə Çinlə rəqabətdə özünü tam çıpaqlığı ilə biruzə verir. Vaşinqton Çinin yüksəlişindən təşviş keçirir. Bu barədə “Təcavüzkar davranışın beyin mexanizmləri”, “Müharibə mədəniyyətinin tarixi və sülh fəalları psixologiyası” üzrə amerikalı mütəxəssis, YUNESKO-nun keçmiş əməkdaşı Devid Adams da elmi müstəvidə maraqlı açıqlama ilə çıxış etdi və Amerika imperiyasının sona çatması faktını əsaslandıraraq rəy yazdı. Maraqlıdır ki, Adamsın fikrincə, Amerika imperiyası müharibə mədəniyyəti üzərində bərqərar olub və çox güman ki, BRIKS ilə əvəz olunacaq.

Əvvəlcə ondan başlayaq ki, ABŞ Çini iqtisadi müstəvidə Avropaya bağlayan Orta Dəhlizin əhəmiyyətini vurğulayır. Vaşinqton belə ifadə edir ki, Qazaxıstan, Azərbaycan və Gürcüstan “Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu” (TİTR və ya Orta Dəhliz) üçün tranzit marşrutları kimi mühüm rol oynayır. Bunu “RAND Corporation” Araşdırma Təşkilatının baş elmi işçisi, ABŞ-in Qazaxıstan və Gürcüstandakı keçmiş səfiri Vilyam Kortni fə eynilə ifadə edib.

“Orta Dəhlizin rolu bir neçə səbəbə görə, o cümlədən son vaxtlar Rusiya ərazisindən keçən dəniz nəqliyyatının artan siyasi riski ilə əlaqədar artır”, - deyə sabiq səfir vurğulayıb.

Kortni qeyd edir ki, Qərbin Ukraynadakı müharibəyə görə tətbiq etdiyi sanksiyalar Rusiyanın Avropa dəmir yolu nəqliyyat marşrutlarına çıxışını məhdudlaşdırıb.

“Qazaxıstan, Azərbaycan və Gürcüstan Orta Dəhliz üçün tranzit marşrutları kimi həlledici rol oynayır. Çin sərmayələri nəqliyyat infrastrukturunun modernləşdirilməsi və bu marşrutla yüklərin çatdırılması üçün də vacibdir”, - deyə Kortni bildirib. Onun sözlərinə görə, Orta Dəh-

mitəsində baş vermiş münaqişənin aspekti muzdlular, sanksiyalar, demokratiya, insan haqları və mədəni müxtəlifliyə dair qətnamələrin Qoşulmama Hərəkatı adından Kuba tərəfindən təqdim edilməsi idi. Kuba bu hərəkatda lider mövqə tutdu. Bu ilin oktyabr ayında Kubada Qoşulmama Hərəkatının 77-lik Qrupunun iclası keçirilib və orada Latın Amerikas, Afrika və Asiya ölkələrinin dövlət başçıları, o cümlədən Braziliya prezidenti Luiz İnasio Lula da Silva, Venesuela prezidenti Nikolas Maduro, Kolombiya prezidenti Qustavo Petro, habelə BMT-nin Baş Katibi Antonio Quterreş, 100-dən çox ölkədən diplomatlar və nümayəndə heyətləri iştirak ediblər.

Qlobal hegemonluq uğrunda savaş...

ABŞ və ÇİN-in Arktika uğrunda mübarizəsi böyük fəlakətlərə yol açə bilər

lizin əsas çətinliyi intermodal daşımanın olmaması və onun bahə olmasıdır.

“Xəzər dənizində daha çox yükdaşıyan bərələrə, eləcə də Gürcüstanın Qara dənizdəki konteyner limanlarında ötürmə qabiliyyətinin artırılmasına, eləcə də Orta Dəhliz boyunca dəmir yolu infrastrukturunun təkmilləşdirilməsinə ehtiyac var. Dəmir yolu sistemlərinin özəlləşdirilməsi daha çox şəxsi kapital və texnologiya cəlb edə bilər”, - deyə keçmiş səfir əlavə edib.

Qeyd edək ki, Orta Dəhliz Mərkəzi Asiya, Qafqaz, Türkiyə və Şərqi Avropa ölkələri vasitəsilə Çinin və Avropa İttifaqı ölkələrinin konteyner dəmir yolu yükdaşıma şəbəkələrini birləşdirir. Bu çoxşaxəli multimodal nəqliyyat infrastrukturunu Xəzər və Qara dənizlərin bərə terminalarını Çin, Qazaxıstan, Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Ukrayna və Polşanın dəmir yolu sistemləri ilə birləşdirir. Bu dəhlizlə hərəkət edən qatarlar Çindən Avropaya malları orta hesabla 20-25 günə çatdırır və bu məqam Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun əsas üstünlüklərindən biridir.

Qayıdaq ABŞ-in nəyə görə imperiya kimi tarixə qarışacağı proqnozlarına. Qəzəddə yaşananlardan da görüldüyü kimi, İsrailin Fələstinə qarşı soyqırımını dayandırmaq üçün effektiv vasitə yoxdur. “Ola bilsin ki, uzunmüddətli perspektivdə İsraili boykotlar, təcrid və sanksiyalar dayandıra bilər. Ancaq

müzakirə etmədiyimiz başqa bir amil var: İsrail tam olaraq ABŞ İmperiyasının bir hissəsi kimi aldığı dəstəkdən asılıdır. Həmin imperiyanın sonu ilə İsrail sağ qala bilməyəcək”, - deyə Devid Adams vurğulayır.

“BMT-nin Baş Assambleyasının 3-cü Komitəsində noyabrın 7-də qəbul edilən qərarlara dair səsvermələr göstərdiyi kimi, ABŞ İmperiyası hələ ölməyib. Üç saatlıq sessiyada ölkələr demokratiya, insan haqları və mədəni müxtəlifliyi təşviq edən qətnamələrə qarşı çıxarkən muzdluların taktikasını və iqtisadi sanksiyaları dəstəkləyiblər. Bu ölkələr göstərən xəritə ABŞ İmperiyasının tam yayılma arealıdır: ABŞ və Kanada, Avropa, Yaponiya, Cənubi Koreya, Avstraliya, Yeni Zelandiya, Türkiyə və İsrail. Bunlar NATO-nun Ukrayna Rusiyaya qarşı müharibəsini və İsrailin Fələstinə qarşı savaşını dəstəkləyən ölkələrdir.

İmperiyanın sonunun çatdığını göstərən əlamətlər artır. Məsələn, CNN-in dekabrın 5-də apardığı təhlil belə deməyə əsas verir ki, Ukraynaya silah və texnika axını ABŞ Konqresi tərəfindən kəsilir. Təhlildən belə nəticə ortaya çıxır - Ukraynanın sağ qalması təhlükə altında olsa da, ABŞ-in qlobal lider kimi reputasiyası da təhlükə altındadır... “Respublikaçılar Partiyasının dünyagörüşünün beynəlmiləlçi köklərdən uzaqlaşması və təcridediciliyi “İlk öncə Amerika” mövqeyinə doğru dəyişməsi üstünlük təşkil edir”, - deyə Adams

qeyd edir.

Bu deviz əslində ABŞ-in “beynəlxalq hegemon” statusundan geriləyib, diqqətin daha çox ölkə daxilinə yönəlməsini nəzərdə tutur. “Trampin - İlk öncə Amerika - devizi ABŞ-in qlobal gücü ilə bağlı fərziyyələri dəyişdi. Trampin ikinci müddətində dünyanı yenidən formalaşdırmağa iddialı siyasi qüvvələr artıq oyundadır. Bu siyasi dəyişikliyin arxasında ABŞ-dakı iqtisadi böhran dayanır: Baydenin çökən reytingi ona Ukraynaya hərbi dəstək üçün zəruri olan ictimai dəstəyi almaqda mane olur, çünki orada da ərzaq qiymətləri və yaşam bahalaşır. Nəticədə ABŞ-dakı iqtisadi böhran ölkəni vətəndaş müharibəsi riski qarşısında qoyur. Bu, əlbəttə ki, İmperiyanın sonunu gətirəcək”, - Adams deyir.

Adams, “Noyabrın 7-də BMT Baş Assambleyasının 3-cü Ko-

Onlar beynəlxalq iqtisadi sistemin islahatına çağırıblar və bu, açıq şəkildə ABŞ İmperiyasının çöküşünün görüntüsüdür.

“ABŞ İmperiyasının tənəzzülünün başqa bir sübutu BMT-də ABŞ-in Kubaya qarşı iqtisadi sanksiyalarını pisləyən illik səsvermə idi. Bu il qətnamənin əleyhinə səs verən yeganə ölkələr ABŞ və İsrail idi, halbuki əvvəlki illərdə ABŞ-a İmperiyadakı müttəfiqləri də qoşulmuşdu”, - deyən ekspert bu ifadələri ilə imperiyanın çöküşünün əlamətlərini üzə çıxarmağa çalışır.

Bəs, ABŞ İmperiyası tənəzzül etdikcə, bundan sonra nə baş verəcək? ABŞ İmperiyasının müharibə mədəniyyəti olduğu aydındır, lakin dünyada sülh mədəniyyəti olacaqmı? Yoxsa yeni hegemon ABŞ-dan müharibə bayrağını təhvil alıb özü daldıracıq?

(Davamı səh. 11-də)

Bəxtiyar
ƏLİYEV

Bayramın “unutdurduğu” seçki

Və yaxud seçki prosesini kimlər lağlağı obyektinə çevirmək istəyir?

Azərbaycanda prezident seçkilərinə ay yarım vaxt qalıb. Normal vəziyyətdə ölkədə ciddi seçki ab-havası müşahidə olunmalı idi. Lakin, görünür, Yeni ilin gəlişi bu siyasi prosesi müəyyən qədər üstələyib. Hər halda, indi ölkəmizdə heç kimi prezident seçkiləri düşündürmür, hər kəs bayram əhval-ruhiyyəsinə köklənib. Yeni varlılar, maddi cəhətdən imkanı yüksək olanlar 2024-cü ili necə, hansı ölkədə qarşılamaq istiqamətində “baş sındırır”, əhalinin böyük əksəriyyətini təşkil edən kasıb təbəqə isə, bayramı heç olmasa digər günlərdən bir qədər fərqli yaşamağın arzusundadır. Elə bu çək-çevirə də prezident seçkiləri arxa plana keçib.

Əlbəttə, 2024-cü ilin ilk iş günü, yeni seçkiyə 1 ay qalmış hər şey tamamilə fərqli olacaq. Belə ki, insanlar tədricən seçki müzakirələrinə cəlb olunacaq, ölkədə seçki ab-havası hakim olacaq. Şübhəsiz, bu zaman da kimse namizədlər arasında seçim etmək haqda düşünməyəcək. Çünki vətəndaşlarımızın müəyyən kəsini “ənənəyə” sadıq qalaraq Seçki Məntəqəsinə getməyi lazım bilməyəcək, bir qrup öz səsini kimə, yeni hansı namizədə verəcəyini hələ illər öncədən müəyyənləşdirib, çox az hissə isə, necə deyirlər, “pislərin içindən ən yaxşı”ya səs vermək məcburiyyətində qalacaq. Yeni sonuncu prezident seçkisində olduğu kimi, bu dəfə də, toplum olaraq, seçkilərdə “Amerika kəşf etmək” məcburiyyətində qalmayacağıq.

Lakin bu dəfə diqqətimizi çəkən başqa məsələlər var. Mətbuatdan bildiyimizə görə, artıq prezidentliyə iddiaların sayı 15 nəfərdir. Bu siyahı ilə tanış olduqda təccüblənməyə bilmərsən. Belə ki, cəmiyyətdə heç bir nüfuzu olmayan, əksinə, bir çox hallarda barəsində xoş olmayan fikirlər səslənən şəxslərin ölkəmizə rəhbərlik etmək eşqinə düşməsi özlüyündə bir çox suallar doğurur. Xüsusilə də bu şəxslərin anti-millî qüvvələrə bağlı olduqlarını, hər zaman dövlətimizin əleyhinə fəaliyyət göstərdiklərini nəzərə alsaq, bütün bunların heç də təsadüf olduğunu düşünə bilmərik. Əksinə, bu şəxslərin adlarının məqsədli şəkildə “namizəd siyahısı”na salındığı qənaətinə gəlmək olar. Deməli, bu dəfə də kənar qüvvələr ölkəmizdəki seçki prosesinə burun soxmağa çalışırlar.

Bütün bunlar öz yerində. Lakin bu seçkidə bizi düşündürən bir neçə məqam da var. Məsələn, hər zaman prezident İlham Əliyevin daxili və xarici siyasətini təbliğ edən, ölkədə ona alternativ namizəd olmadığını dilə gətirən şəxslər bu gün Əliyevin “alternativi” olmaq arzusuna düşüblər. Təbii ki, onlar öz potensiallarına hər kəsdən daha yaxşı bələddirlər. O halda bu kimi qeyri-ciddi şəxslərin namizədliyinin irəli sürülməsi hansı niyyətdən xəbər verir? Bu, kimlərinse seçki prosesini lağlağı, gülüş obyektinə çevirmək niyyətindən qaynaqlanmır? Hər halda, yaxın günlərdə bu və digər suallara cavab tapacağımıza inanırıram...

SƏN SAYDIĞINI SAY...

Nə hikmətdirsə, Allah-təala başımıza düşməli olan daşı həmişə ayağımıza salır...

Eldəniz QULİYEV

Bu necə durumdur, nə zamanə və nə tikanlı reallıqdır belə? Bir gözümüz gülür, bir gözümüz ağlayır... Qarabağın azad olunmasına, Xankəndində bayrağımızın dalğalanmasına və qürurla, sinə dolusu köks ötürüb sevindiyimiz bir məqamda... məmləkətdə elə əcaib-qəraib olaylar baş verməyə başlayır ki, adamın matı-qutu quruyur. Deməyə söz tapmırsan, - Allahdan savayı şikayət etməyə özgə bir ünvən, ağlayıb-sızılmaqdan qeyri bir əlac bulmursan...

Qəfildən insanlıq, vicdan, ləyaqət, heysiyyət tanımayan cansız “dubinkalar” və onların daş qəlbli canlı sahiblərinin sahibləri “iş başına keçir” - “bambam mənə kor demiş...” coşqusuyla müterəqqi düşüncəli insanlara “turşulu aş qonaqlığı” verməyi öz vəzifə borcları bilirlər!..

Yaxşı, tutaq ki, azad fikirli jurnalistləri, siyasi fəalları şər-şəbədəylə həbs etməyinizi, çətin də olsa, anladıq. Zə-tən zaman-zaman bu “qəhrəmanlıqları” etməsiniz və heç ruhunuz da inciməyib. Heç camaatımız da dodaqaltı deyib-mızıldanmaqdan başqa bir tepki göstərməyib. Bəli, zaman-zaman düz yazan, düz danışan qələm əhlinə, ictimai fəallara və ağı qaradan seçə bilən adi vətəndaşlara qarşı hərbezorba və xox gəlməkdə, həm məsuliyyətsiz, həm də özbaşına olmusunuz... Yaxşı, bəs indi nə baş verdi, yeni yatıb nə yuxu gördünüz ki, birdən-birə ölkənin ləyaqət simvolları sayılan, fəxr elədiyimiz, sevdiyimiz, xətrini daima uca tutduğumuz, xalqın, ölkənin təs-sübünü çəkən aydın insanlara qarşı amansız repressiyalara start verdiniz?! Nədən? Nədən ağına-bozuna baxmadan, ortaya ağılabatan birçə dənə də fakt, sübut, dəlil və əsas qoymadan, neçə alimi, ziyalı bəndəni və neçə-neçə günahsız insanı zindana saldınız?!

Bu siyasi dərəbəyliyi, dünya birliyində bizə utanc gətirən bu mənasız həbsləri hansı ağılla, hansı məntiqlə edirsiniz axı?!

Qarşıdan növbədənəkar prezident seçkiləri gəlir, həzarat! Bunun fərqi nədir sizə?..

Belə həssas bir məqamda belə qü-surlu addımlar atmaq heç bir sağlam məntiqə sığmaz və əlbəttə ki, heç bir

siyasi texnologiya “dəftər-kitablarında” da bu barədə izahat-filan, yaxud pozitiv bir şey-zad yazılmayıb...

Yəqin elə buna görədir ki, siyasi-ictimai meydanda (oxu, TV-lərdə, sosial şəbəkə və KİV səhifələrində), əksərən boşboğaz “ekspertlər”, ağız dediyini qulağı eşitməyən siyasi şərhçilər, “bilici” politoloqlar, eləcə də boş qazan kimi, səsi bərk, içi boş olan yaltaqlar sürüsü və sair və ilaxır bu kimi “alağ ot-ları” at oynadırlar!..

Bəke də elə bu səbəbdəndir ki, son zamanlar sürətlə yayılan aşağıdakı rişxəndlə dolu “məlumata” inananların sayı və sırası durmadan artır...

...Yalan-doğru, deyirlər bu yaxınlarda yeni bir universitet açılacaq - YALTAQLIQ universiteti. Guya orada “Yalmanmaq”, “Qılıqlanmaq”, “Quyruq bulamaq”, “Qazan dibi yalamaq”, “Pişiklənmək”, “Küçük trollar gildiyası” və sair bu kimi fakültələr olacaq. Hətta “Çətin və müthiş yerlərə asan giriş və sabunlanmanın kreativ metodologiyası” kafedrası da fəaliyyət göstərəcək.

Ekspertlərin iddiasına görə, yeni universitetdə təhsil almaq istəyənlərin sayı-hesabı olmayacaq... Qəbul imtahanları, eləcə də təhsil müddətində şampundan, sabundan və digər sürüşkən məhlullardan eninə-boluna istifadə etməyə icazə veriləcək!..

Hə, cənablar, indi nə deyirsiniz? Yeni indi biz öz doğma məmləkətimizdə insan kimi yaşamaq, ya mövcud olmaq üçün “optovoy” şəkildə sizin universitetə qəbul olmalıyıq?!

P.S. Xankəndində keçirilən futbol matçında hamımızı ruhu fərəhdən uçum-uçum uçundu...

Bakıda isə... dördkunc daşlarla bilyard oynamanın üzərimizə kədər yağışı yağıdır!..

ADP təkrar dövlət qeydiyyatına alındı

ADP üzvlərinin reyestri Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən qəbul edildikdən sonra “Siyasi partiyalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.5-ci maddəsinə görə partiyanın Nizamnaməsi və Proqramı həmin Qanunun tələblərinə uyğunlaşdırılaraq Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edil-məli idi.

“Hürriyyət” xatırladır verir ki, bununla bağlı 03 dekabr 2023-cü il tarixdə ADP XI fəvqəladə Qurultayını ke-

çirmişdi. Həmin Qurultayda Siyasi Partiyalar Haqqında qəbul edilmiş yeni Qanuna uyğun olaraq ADP-nin Ni-

zamnaməsi 3-cü redaksiya-da qəbul edilmiş və Proqramına əlavə və dəyişikliklər edilmişdi.

Qəbul edilən Nizamnamə, əlavə və dəyişikliklər edilmiş Proqram və digər hüquqi sənədlər Ədliyyə Nazirliyində Ədliyyə sahəsində xidmətlər baş idarəsinə təqdim olunmuşdu. 21 dekabr 2023-cü il tarixində Ədliyyə Nazirliyində Ədliyyə sahəsində xidmətlər baş idarəsi tərəfindən ADP-nin yeni Nizamnaməsi qeydiyyatına alınıb. Bununla da ADP “Siyasi partiyalar haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanunun tələblərinə görə qeydiyyatla bağlı hüquqi prosedurları başa çatdırıb.

KƏNAN

“Narkomaniyanın artmasına səbəb təhsilsizlik və valideynlərin diqqətsizliyi”

Jalə Əhmədova: “Valideynlər övladları ilə daha sıx ünsiyyətdə olsa, problemləri vaxtında aşkarlayar”
“Bölgələrdə insanlar rahata qaçır, TikTok-da gördükləri həyatı yaşamaq istəyirlər”

Azərbaycanda narkomaniya problemindən çıxış yollarının tapılması ilə bağlı son vaxtlar təkcə rəsmi qurumlar deyil, müxtəlif təşkilatlar, media subyektləri, mütəxəssislər və ayrı-ayrı fərdlər də aktiv fəaliyyət göstərir. Çünki, cəmiyyət olaraq, düşmən qüvvələrin ölkəmizdə narkomaniyanın inkişafında maraqlı olduğunu, gəncliyimizi məhv etmək üçün narkotikdən bir “silah” kimi istifadə etdiyinə fərqləndiririk. Təsəffüf deyil ki, zaman-zaman bir sıra millət vəkilləri də bu məsələyə diqqət ayırırlar və problemin həlli ilə bağlı təkliflərə çıxış edirlər. Həmin millət vəkillərindən biri də Jalə Əhmədovadır. Jalə xanımın müsahibədə ölkəmizdə narkomaniyanın və narkotik ticarətinin genişlənmə səbəbi və yaranmış böhrandan çıxış yollarına aydınlıq gətirməyə çalışdıq. Buyurun, izləyin.

- Jalə xanım, Azərbaycanda narkomaniya sürətlə yayılır. Son iki ildə bu sahədə ciddi mübarizə aparılarsa da, müsbət irəliləyiş əldə etmək mümkün olmur. Çıxışlarınızda siz də bu mövzuya toxunduğunuzdan, bir sıra suallara sizinlə müsahibəmizdə cavab tapmaq istədik. İlk olaraq ölkəmizdə narkoticarətin və narkomaniyanın sürətlə yayılmasının səbəbləri barədə fikirlərinizi bilmək istərdik...

- İlk öncə bu önəmli məsələyə toxunduğunuz üçün çox təşəkkür edirəm. Həqiqətən də hazırda cəmiyyətimizdə və bütün dünyada ən böyük problemlərdən biri narkomaniyanın sürətlə yayılmasıdır. Və çox təəssüf ki, bu problemin yaşı gündüzdən gəncleşir. Mənim subyektiv fikrim ondan ibarətdir ki, bu problem bir az ailələrimizin, yaxınlarımızın, əzizlərimizin diqqətsizliyi, qayğısızlığı ilə bağlıdır. Çünki nəzarət üçün hər bir vətəndaşın yanına Daxili İşlər Nazirliyinin bir əməkdaşını qoya bilərik. Burada nəzarət kime düşür: əsasən ailələrimizə, valideynlərə, əzizlərimizə. İnsanlarımızda bir az laqeydlilik var. Bəzi məsələləri görürükse, görməməzlikdən gəlirik...

- Sizcə, vətəndaşlarımız problemin ciddiyətini anlamır, yoxsa başqa səbəb var?

- Belə deyim, ailələrdə hər iki valideyn işləyir və bəzi məqamları sezmirlər. Valideynlər övladları ilə daha sıx ünsiyyətdə olsa, problemləri vaxtında aşkarlayar. Uşaqlarımız valideynlər, müəllimlər tərəfindən daha çox diqqət mərkəzində olmalıdır. Bizim cəmiyyətdə bəlkə də belə bir məsuliyyətsizlik var: “nəyimə lazımdır”, “mən niyə yaxınlaşmalıyam, niyə deməliyəm?”, “pis qəbul olunar” və s. Amma mən düşünürəm ki, valideyn olaraq hər birimiz, hətta qonşunun övladında, məktəbdə övladlarımızın sinif yoldaşlarında belə, hansısa bir məsələni görürüksə, mütləq valideyninə çatdırılmalıdır. Necə qəbul edəcəklərindən asılı olmayaraq, bunu Allahımızla vicdanımız arasında mütləq valideyninə çatdırmalıyıq ki, baxın, sizin övladınızda biz bunu gördük.

Yadınızdadırsa, bizim gənc olduğumuz dövrdə sosial qınaq var idi. Məktəbdə müəllim, yaxud digər valideyn övladlarımızda hansısa lazımsız davranış, neqativ davranışları görəndə, məsələn, siqaret çəkmək, yaxud digər hərəkətləri görəndə dərhal valideynə müraciət edirdi, məlumatlandırır. Düşünürəm ki, bu çox önəmlidir.

- Yeri gəlmişkən, sovet dönmində və müstəqilliyimizin ilk illərində də narkomaniya problem mövcud olub. Lakin o zaman bu

problem paytaxtdan kənara çıxmırdı. Amma bu gün çox təəssüf ki, narkotik ucqar bölgələrdə gedib çatıb. Sizcə, bu nə ilə bağlıdır?

- Mən bir bölgə deputatı, bölgədə vətəndaşlarla sıx ünsiyyətdə olan bir millət vəkili olaraq onu deyə bilərəm ki, vətəndaşlarımızda bir az məsuliyyətsizlik əmələ gəlib, kimə bu sözlərimi yanlış qəbul etməsin. Ümumiyyətlə, müasir dövrün ən böyük problemi məsuliyyətsizlikdir. İndiki gənclərimizdə isə bu məsuliyyətsizlik daha çox var, mən bunu müşahidə edirəm. Xüsusilə bölgələrdə insanlar daha rahata qaçmaq istəyirlər, sosial şəbəkələrdə, TikTok-da gördükləri həyatı yaşamaq istəyirlər. Nələri isə daha asan əldə etmək istəyirlər. Bu da gətirib insanları məşğulsuzluquna çıxarır. Yəni, belə deyək, işlə məşğul olmaq istəmirlər. Hansısa özünükişiflə məşğul olmaq istəmirlər və lazımsız istiqamətə üz tuturlar. Mən problemi bununla bağlayıram. Gördüklərim, müşahidə etdiklərim budur. O da belə lazımsız veridilərə gətirir. Gənclər lazımsız insanların əhatəsinə düşürlər, lazımsız veridilərə qurşanırlar.

- Gənclərin narkotiklərə aludəçiliyinin bir sıra sosial-psixoloji səbəbləri də sadalanır. Necə düşünürsünüz, narkomaniyanın yayılmasında təhsilsizlik və işsizlik kimi sosial səbəblər digərlərindən daha çox öndədir?

- Birmənalı. Təhsilsizlik mənim üçün ən önəmli, ən prioritet səbəbdir.
- Xüsusilə rayonlarda belədir?
- Bəli, bölgələrimizdə xüsusilə belədir. Təəssüf ki, hələ də bu dövrdə biz erkən nigahlarla üzləşən bir dövlətik. Bu, reallıqdır. Həmçinin, bölgələrimizdə təhsilə hələ də lazımi önəm, lazımi dəyər verilmir. Bu da, birmənalı, bütün problemlərin bünövrəsini təşkil edir. Təhsil sistemi daha yüksək olanda, insan savadlı olanda pis veridilərdən daha tez çəkinir, daha uzaq durur. Sizə elementar bir misal gətirim. Auditoriya görmüş bir gəncə auditoriya görməmiş bir genci müqayisə etsək, nə qədər fərqlər üzə çıxacaq. Yəni bu, mənim üçün önəmlidir. İşsizlik də onun kimi. Amma mən işsizliyin səbəbini yenə də vətəndaşımızda görürəm. Ən çox müraciət olunan məsələ iş məsələsidir. Və biz işlər təklif edəndə vətəndaş o işlərdən imtina edir.

- Bəyənmir?

- Bəli, o işi bəyənmir. Biz vətəndaşa izah etməyə çalışırıq ki, axı, sənə ali təhsilin yoxdur, sən 9-cu sinifdən sonra təhsilin ardınca getməmiş, bir peşəyə sahib deyilsən. Yəni sənə sosial statusuna uyğun iş yoxdur.

- Bəs, bu nə ilə bağlıdır?

- Dediym kimi, insanlar rahata qaçmaq istəyirlər, rahata üz tuturlar. “Qoy mən evdə oturum, dövlətdən sosial yardım alım” - bax, buna üstünlük verirlər. Mən bunu çox müşahidə etmişəm.

- Jalə xanım, mənə elə gəlir ki, burada sovet dövründən qalmış - “qoy dövlət mənim üçün hər şey etsin” sindromu da özünü biruzə verir.

- Mütləq şəkildə.
- Görünür, bu da gənclərə ailələrdən ötürülür...

- İnanın mənə, sizə tam səmimi deyəcəyəm, dövlət tərəfindən həyata keçirilən o qədər gözəl layihələr var ki, vətəndaşlar bunlardan xəbərsizdir. Onlara deyəndə ki, bax, filan layihə var, filan sərəncamla bağlı məsələlər gündəmədədir, xəbəriniz varmı? Deyirlər, xeyr. Çünki sosial şəbəkələrdə insanlar daha çox əyləncə məhiyyətli məsələlərə üstünlük verdiklərindən, maarifləndirici məsələlərə maraqlanmırlar. Bütün dövlət qurumlarının saytları var və saytlarda da özünü izləsəniz görə bilərsiniz ki, məşğulluqla bağlı elanlar var, hansısa kurslar, təlimlər var, qeyd olunur. Hər zaman Daxili İşlər Nazirliyinin saytında təbliğat, maarifləndirmə işləri gedir, vətəndaşlara müraciət olunur ki, sosial işlərə cəlb olunun, sosial işlərdə aktiv olun. Amma vətəndaşların çoxunun bundan xəbəri yoxdur. Xüsusən də bölgələrdə. Əyləncə xarakterli saytlara daha çox üstünlük verilir.

- Bir sıra dövlət qurumları, QHT-lər və ekspertlər narkomaniyaya qarşı təbliğat işləri aparırlar. Əgər görülən işlərin effektivliyi azdırsa, sizcə, bunun səbəbi nədir? Nayi dəyişmək lazımdır ki, təbliğatın təsiri artsın?

- Çox gözəl məqamı vurğuladınız. Bununla bağlı qeyri-hökumət təşkilatlarına dair mənim bir sıra müşahidələrim olub. Bu qeyri-hökumət təşkilatlarının sırasında həqiqətən də iş görən təşkilatlar var. Və çox təəssüf ki, reklam xarakterli hansısa qrantları əldə etmək naminə çalışan təşkilatlar da var. Bilirsiniz, son dövrlərdə cənab Prezidentin sərəncamı ilə qeyri-hökumət təşkilatları ilə işbirliyi aparın mənim çox qane edir. Qeyri-hökumət təşkilatlarının işlərinə daha yaxından monitorinq aparmağa başladılar. Həqiqətən də işləyən QHT-lərlə işləməyən QHT-lərin arasında fərqlər üzə çıxmağa başladı. Onların gördüyü işlər, fəaliyyətləri barədə hesabat tələb olunur və monitorinq aparılır. Düşünürəm ki, bu fəaliyyət çox uğurlu olacaq və öz nəticəsini mütləq şəkildə göstərəcək. Yeni artıq QHT-lərin “ələkdən keçirilməsi” başlayıb. Əslində,

“Mən işsizliyin səbəbini vətəndaşlarda görürəm, evdə oturub, dövlətdən sosial yardım istəyirlər”

QHT-lərin işləri çox mühümdür, önəmlidir, dövlət layihələrinə, siyasətə dəstəkdir. Və o QHT-lərə təşəkkürümü bildirirəm ki, doğrudan da bu işlərlə məşğuldurlar.

- Sizcə, narkomaniyanın qarşısının kəsilməsi təbliğatdan nə qədər asılıdır və burada sosial-iqtisadi səbəblər rol oynayır?

- Mən problemin kökünü nə iqtisadiyyatda, nə də təbliğatda görürəm. Hər iki sahədə yetərli qədər fəaliyyət var. Mənim üçün bu məsələdə önəmli ailələrdir. Ailələrin özlərinin diqqətsizliyi, ailənin sosial problemlərinin həlli üçün çabalamaqları, nəticədə övladları ilə ünsiyyətin olmaması, övladlarımızın daha çox sosial şəbəkələrdə, TikTok-da vaxt keçirmələri, maariflənməmələri, mənəcə, əsas səbəblərdir. Övladla valideyn arasında dostluq olmalıdır, övlad valideyndən qorxmamalıdır. Övlad öz problemini, başına gələnləri, kiminləse tanış olduğunu valideyninə rahatlıqla deməlidir ki, gedib digər şəxslərdən yardım, məsləhət almasın. Öz əzizlərindən hər birinə üz tutmağı rahat bacarsın. Bax, mənim üçün önəmli məsələlər budur.

- Demək, ilk olaraq ailələri maarifləndirməkdən başlamalıyıq...

- Mütləq şəkildə ailələrimizin maarifləndirilməsindən başlanılmalıdır. Çünki biz bu gənclərlə üzləşəndə görürük ki, valideynlər sonradan “dizlərinə döyürlər”. “Kaş ki, vaxtında övladıma qulaq asardım”, deyər peşmanlıq çəkirlər. Çox demirəm, axşam işdən sonra övladlarına, “bu gün nə etdin, günün necə keçdi” deyər sual verən, onlarla bölüşən, paylaşan nə qədər valideyn var? İnanın ki, belə valideynlər çox azdır. Yəni buna mən çox böyük tələbat görürəm.

- Bəs, sizcə, bu proses hansı qurumlar tərəfindən aparılmalıdır?

-Ailə, Qadın və Uşaq Problem-

ləri üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən. Komitə mütləq şəkildə bu məsələ ilə bağlı işləməlidir və işləyir də. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi bununla bağlı işləyir. Mən düşünürəm ki, sadaladığım qurumların hamısının birgə fəaliyyəti olmalıdır. Hətta istərdim ki, Gənclər və İdman Nazirliyi də, yeri gələndə Səhiyyə Nazirliyi də bu işə qoşulsunlar. Cəmiyyət olaraq da, fərd olaraq da, dövlət qurumları olaraq da bir yerdə valideynlərə hər zaman dəməliyə ki, övladlarınıza qarşı daha diqqətli olun. Tək özünü yox, bütün övladlara qarşı diqqətli olun, çünki onlar bizim gəncliyimizdir.

-Yəni “təkrar biliyin anasıdır”...

- Babamın bir sözü var idi, deyirdi sözü o qədər de ki, o insanın beyninə nəki olunsun. Həqiqətən də bu belədir. Nə qədər maarifləndirərsək də, yenə azdır. Pulu da, qazancı da, işi də tapmaq olar, amma övladı narkomaniyaya qoşulandan sonra valideynin onu geri qaytarması çox gəcdir və çətindir.

- Yeri gəlmişkən, indi narkomaniyanın yayılması ilə yanaşı, iqtomaniya, qumar asılılığı da fəlakətli səviyyəyə çatıb. Qurbanları da gənclərdir...

- İnanın ki, bu dəqiqə alkoqolizm narkomaniya ilə bərabər həddədir. Burada insanların özlərinin də iradəsi olmalıdır. “Hər şeydə asan yola qaçım, bu problemi həll edə bilmədim, çıxış yolunu narkomaniyada tapım, alkoqolda tapım”g Çıxış yolu yenə də maarifləndirməkdir. İstiqamət yenə də savadlanmadır. Yəni hər şeyin bünövrəsi təfəkkürlü, savadlı insandan gəlir. Savadımız varsa, nələrsə əldə edə bilirik. Savadımız varsa, ətrafımız, çevrəmiz, dəstək olan insanlar var. Yəni hər şey bir-birinə zəncirvari bağlıdır. Bu, birmənalıdır.

Hazırladı: İ.SABİRQIZI

Abşeron rayonu, Xırdalan şəhəri, 27-ci məhəllə, bina 2B, mənzil 40-da yaşayan, ehtiyatda olan zabıt Lətifov Asif Aydın oğlu tərəfindən "Hürriyyət" qəzetinin redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Ədliyyə naziri Fikrət Məmmədova, Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Bəylər Əyyubova və Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə müraciət edən şikayətçinin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

"Hörmətli Prezident!

Mən 17 il Prezidentin Təhlükəsizlik Xidmətinin "Beta" dəstəsinə zabıt rütbəsində xidmət etmişəm. Yaşadığım Xırdalan şəhərində mənim və ailə üzvlərimin hüquqları Abşeron Rayon İcra Hakimiyyəti tərəfindən kobud surətdə pozulur. Abşeron Rayon Məhkəməsinin və Ali Məhkəmənin qərarının qüvvəyə minməsi əsasında yaşadığım mənzilin arxasındakı - mətbəx pəncərəmin qarşısını tutan qanunsuz tikili 31.10.2023-cü ildə Abşeron rayon icra və probasiya şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən sökülüb və akt tərtib edilib. Buna baxmayaraq 20.12.2023-cü ildə həmin yerdə növbəti tikinti işlərinin aparılmasına start verilib.

Məhkəmə qərarını icra Hakimiyyətinin Hüquq şöbəsinin müdiri Rəşad Qubadova, Baş memar və ordakı digər məsul şəxslərə göstərsəm də, məhəl qoyan

Asif Lətifov: "Xırdalan şəhərində məhkəmə qərarlarına məhəl qoyulmur"

tərəfindən verildiyini deyir. Görün nə qədər özbaşınalıqdır ki, dünən 2 saylı Mənzil İstismar Sahəsinin əməkdaşı ilə söhbət zamanı dedi ki, "savadım olmasa da, müdirimiz Şəmsi müəllimə məhkəmə qərarı olan yere sement tökmək istəmədiyimi, qanundan qorxduğumu bildir-

"Bu, artıq sözün bitdiyi yerdür"

Prezidentin keçmiş mühafizəçisi Abşeron rəhbərliyindən şikayətçidir

yoxdur. Bizi adam yerinə qoy-murlar, çevrə boyu qaçmağa və gözləməyə məcbur edirlər. Bu, artıq sözün bitdiyi yerdir. Məgər məhkəmə qərarından da yüksək qərar var?

Cənab Prezident!

Sizdən xahiş edirəm, keçmiş xidmətlərimi nəzərə alaraq mənə köməklik göstərsiniz, tapdanmış hüquqlarımı bərpa edib, tikinti işlərinin aparılmasına göstəriş verəsiniz.

Görəsən, Abşeron rayon Mənzil İstismar idarələri və icra nümayəndələrinin işlərinə nəzarət edən bir qurum var, ya yox? Dəfələrlə şikayət etsək də, arxa evyanımın 6 metrliyində, 3 metr enində və uzununda dəmir çərçivə vurulub. 2 saylı "JEK"dən bildirirlər ki, bunu orada balış

çırpmaq üçün 16-cı mənzilin sahibi düzəldirib. Gülməli deyilmi?! Məgər, balış çırpmağa 3 metr eni və 3 metr uzununda dəmir "reşotka"lı çərçivə lazımdır? Və bu, gərək mənim evyanımın qabağına vurulsun, sementlə də bərkidilsin? Bəs, İcra Hakimiyyəti bu özbaşınalığı görmür? Dəfələrlə məlumat vermişəm, amma heç bir nəticə yoxdur. Mənim avtomobil qarajımı qəsdən sökdürüb, digər qarajları nəyinsə qarşılığında saxlatdırın məmurlara nə ad vermək olar?! İcra Hakimiyyəti görmür ki, məhkəmə qərarı ilə sökülmüş obyektin torpaq qatına kimi sökülmüş sahəsinə sementlə "setka" çəkilib?! Bunları görməmək mümkün deyil, axı. Deməli, Xırdalan şəhərində məhkəmə qərarlarına məhəl qoyulmur. DİN-in 102 xidmətinə zəng vurub bu hadisəni danışmışam, onlardan da xəbər yoxdur.

Göndərdiyim şəkillərin hər biri 23.12.2023-cü ildə çəkilib, yəni yenidir. "Şanxay evləri"ni tikib, sənədsiz-sübütsüz satıblar. İnsan həyatı üçün təhlükəli olan bu sənədsiz evləri kirayəyə verirlər. Hansısa bu evin birində partlayış olsa, hər kəs zərər görəəcək. Bəs, bu evlərin tikilməsində kimlər və niyə maraqlıdır? 2 saylı "JEK"-in rəhbərliyi yolu qanunsuz şəkildə bağlayıb. Zibilliklər təmizlənmir, amma gündə bir qadını binalara göndəririlər, təmizlik üçün pul yığılır. "JEK", İcra hakimiyyəti və Xırdalan şəhərinin başı memarı bunlara məhəl qoymur, sanki eşitmirlər.

Qanunsuz tikililərdə dəfələrlə partlayışlar olub. Bir neçə il bundan qabaq 27-ci məhəllə, 1B sayılı binanın qarşısındakı qanunsuz tikilidə partlayış baş vermiş, nəticədə insan tələfatı olmuşdu. Gərək bu hal təkrar ola?!

Hansı problemdən yazım, artıq bilmirəm. Bir sözlə, Xırdalanda məhkəmə qərarları işləmir və qanunlar rəhbər tutulmur. Binanın qabağına dəmir çərçivə

vurublar, elə bil türmədə yaşayırsan. Keçmiş başçı Zakir Fərevovun vaxtında belə qanunsuzluqlar yox dərəcəsinə idi. Şəkillərə baxın, görün necə bəlbirçi görüntü var.

Xırdalan şəhəri, 4 saylı Mənzil İstismar sahəsinin rəisi Vəli adlı şəxsin bizim əraziyə dəxli yoxdur. Amma o da qanunsuz əməllər törədir. "JEK" rəhbərlikləri "bizim heç kəsə qorxumuz yoxdur" deyirlər və bunu öz əməlləri ilə də sübut edirlər. Bu şəxslər məhkəmə qərarlarını tanımırlar.

Mənzil İstismar Sahəsi qanunsuzluğu icra nümayəndəsinin üstünə atır, baş memar Elvin Quliyev qərarını İcra Hakimiyyəti

dim, o isə mənə həmin işi görməyə məcbur etdi. Bunu etməydim, çox güman ki, işdən çıxara-cacqdı".

Hörmətli redaksiya!

Xırdalan şəhərində vəziyyət həqiqətən də acınacaqlıdır. Sizdən xahiş edirəm ki, mənim problemimi işıqlandırın, inşallah, bu özbaşınalığa son qoyular".

Məsələ ilə bağlı adları çəkilən qurumlarla əlaqə saxlaya bilmədik, zənglərimiz cavabsız qaldı".

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan qurumların və şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

"Azəristiliktəchizat" ASC rəhbərliyinə Nizami sakinlərindən minnətdarlıq

Nizami rayonu, Qara Qarayev prospekti, ev 51/57-nin sakinləri tərəfindən "Hürriyyət" in redaksiyasına müraciət daxil olub. Hurriyyet.az xəbər verir ki, sakinlər adından müraciət edən "Nizami 14" MMC-nin sədri Ülviyyə Şükürova saytımız vasitəsilə "Azəristiliktəchizat" ASC-nin rəhbərliyinə, şəxsən qurumun sədri İlham Mirzəliyevə bina sakinlərinin minnətdarlığını çatdırmağı xahiş edib.

"Qış mövsümü özü ilə bərabər mənzillərin qızdırılması problemi ni getirir. Sakinlər daha çox mənzillərə verilən istiliyin yetərli olmasından şikayətçidir. Hərçənd, burada vəziyyətin bir az fərqli olduğunu düşünməyə əsas var. "Azəristiliktəchizat" rəhbərliyi iki il ərzində problemləri həll etməyə yönəlik işləri artırıb. Düşünürük ki, problemlərin daha effektiv şəkildə həllini tapması üçün "Azəristiliktəchizat" la əhali koordinasiya şəkildə məsələləri birgə yoluna qoymağa doğru səylərini artırmalıdır. Belə problemlərdən biri Nizami rayonu, Qara Qarayev prospekti 51/57 ünvanındakı mənzillərdə mövcud idi. "Azəristiliktəchizat" ın rəhbərliyinin müdaxiləsi ilə problem yoluna qoyuldu. Buna görə, qurumun rəhbərliyinə, şəxsən sədr İlham Mirzəliyevə, "Azəristiliktəchizat" ın dispetçer xidmətinin rəhbəri Tağı Vəliyevə, 233 sayılı Qazanxananın sahə rəisi Şahin Əliyevə və qazanxananın çilingəri Aqil Quliyevə təşəkkürümüzü bildiririk", - deyə Ü. Şükürova bildirib.

“Azərişiq” ASC-nin əməkdaşından Ölkə başçısına şok müraciət

“Vaxtilə dövlət əmlakını talayanlar, rüşvətxorluğa görə həbs edilənlər “Azərişiq” ASC-də rəhbər vəzifələrə gətirilib”

“Azərişiq” ASC Sumqayıt RETSi-nin istismar üzrə mühəndisi, şəhid ailəsinin üzvü Quliyev Anar Ələmqulu oğlu tərəfindən redaksiyamıza şikayət məktubu daxil olub. Qəzetimiz vasitəsilə Prezident İlham Əliyevə, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya, Baş nazir Əli Əsədova Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova, Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərova, İqtisadiyyat nazirinin müavini Sahib Ələkbərova, Ombudsman Səbinə Əliyevaya, Energetika naziri Pərviz Şahbazova, eləcə də “Azərişiq” ASC-nin sədri Vüqar Əhmədova müraciət edən A. - Quliyevin məktubunu olduğu kimi dərc edirik:

“Azərişiq” ASC-də analoqu olmayan anarxiya baş alıb gedir. Ölkə Konstitusiyasına, qanunlara, Prezidentin sərəncamlarına, göstərişlərinə məhəl qoyulmur. Vaxtilə dövlət əmlakını talayanlar, rüşvətxorluğa görə həbs edilənlər qurumda rəhbər vəzifələrə gətirilib. Qurumda keçmiş məhkumlar “at oynadır”. Sosial ədalətsizlik, işçilər arasında təbəqələşmə, ayrı-seçkilik adi hala çevrilib.

“Azərişiq” ASC-nin baş ofisində işləyənlər rayon şəbəkələrində çalışanlardan 2 dəfə çox maaş alır.

Cənab Prezidentin göstərişləri əsasında bütün qurumlarda işçilərin əmək haqları artırılarsa da, “Azərişiq” ASC buna məhəl qoymur.

Cəmiyyətin sədri Vüqar Əhmədovun bu özbaşınalıqlardan ya xəbəri yoxdur, ya da bu özbaşınalıqlara özü rəvac verir.

Mən “Azərişiq” ASC əməkdaşı olaraq 1 ildir ki, Vüqar Əhmədovun qəbuluna düşə bilmirəm. Ona ünvanladığım şikayətlərim araşdırılmır.

Cənab Prezidentimizin göstərişi ilə bütün nazirlər, idarə rəhbərləri bölgələrə ezam olunur, vətəndaşların şikayətlərini araşdırırlar. Vüqar Əhmədov bu vəzifəyə təyin olunandan birçə dəfə də olsun Sumqayıt şəhərinə gəlib idarə ilə, işçilərlə maraqlanmayıb. Buna görə də işçilər digər orqanlara şikayət etmək məcburiyyətində qalırlar.

Mən şəhid ailəsi üzvü və Qubadlı rayonundan məcburi köçkünəm. Ali təhsilli energetikəm. 21 ildir bu sistemdəyəm. 3 azyaşlı övladım var. Yataqxanada məskunlaşmışam. Sumqayıt RETSi-də istismar üzrə mühəndisi işləyirəm.

“Azərişiq” ASC-dəki özbaşınalıqlar barədə cənab Prezidentə şikayət etdiyim üçün bu günə qədər təzyiqlərə məruz qalmışam.

Sumqayıt şəhəri, 4-cü mkr. ərazisində yerləşən kommersiya obyektinin enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması üçün sahibkar süründürməçiliyə, get-gələ salınmışdır. Bir vətəndaş, həm də “Azərişiq” ASC-nin mühəndisi kimi bu haqda müxtəlif qurumlara KİV vasitəsilə müraciət etdim. Məhz mənim müraciətim mətbuatda dərc olunduqdan sonra həmin obyekt qanuni qaydada ASAN Xidmətdə “Azərişiq” ASC-nin hesabına 27.000 manat ödədi və problemi həll olundu. Bu hadisədən sonra “Azərişiq” ASC-nin Texniki nəzarət şöbəsinin rəisi Arif Yusifov, Hüquq departamentinin rəisi Arif Ləzimzadə əlbir olaraq məni məhkəməyə verdilər ki, guya, mən Arif Yusifovun rüşvət alması ilə bağlı KİV-də yalan məlumat yaymaqla ona şər atmışam. Halbuki vətəndaşın problemi məhz mənim şikayətimdən sonra həll edildi.

O gündən bu vaxta qədər mən idarə tərəfindən təzyiqlərə, təqiblərə məruz qalmışam. Məni işdən çıxarmaqla hədələyirlər. Sumqayıt RETSi-nin rəisi Həbib Əzizov məni qəbuluna çağırırdı ki, “Arif Ləzimzadə və Arif Yusifovun tələbi budur ki, sən öz ərizənlə Sumqayıt şəhərindən çıxıb, Suraxanı rayonuna getsən, sənə qarşı iddia tələbi geri götürüləcək”. Bundan sonra Arif Yusifovla telefon əlaqəsi saxladım. O isə bildirdi ki, “mənim sənə qarşı heç bir iddiam yoxdur, bu sədr Vüqar Əhmədovun göstərişidir”.

Əvvəla, mən Qubadlı rayonundan məcburi köçkün kimi Sumqayıtda məskunlaşmışam. Bakı şəhərindən Sumqayıt şəhərinə gələnləri “Azərişiq”-in Bakıdakı rayonlarına göndərmək lazımdır. Mənim isə Qubadlı rayon məcburi köçkünü kimi Vətənim Qubadlıda, Xankəndində, Şuşada işləməyim daha məqsədyönlü olardı.

Mən ali təhsilli və 21 illik iş stajımla istismarda mühəndisəm. Lakin ali təhsilli olmayanlar, qeyri-energetiklər, polis sistemindən təqaüdə çıxan, energetikadan anlayışı olmayanlar bu gün rəhbər vəzifələrdə işləyir.

Sumqayıt şəhəri, Corat qəsəbəsinə bir yeniyetmə gərginliyə düşüb, bir qolu kəsilib, hazırda yarımcan haldadır. Daha sonra yenə də Sumqayıt şəhərində 2 əməkdaşımızı (usta Mehəlibəyev Nicat İbadət oğlunu və PŞİ üzrə elektrik montyoru Pıreliev Mais Daşdı oğlu) məhz 09.11.2023-cü il şənbə günündə cəryan vurub öldürdü.

Hələ Azərbaycanın Energetika tarixində belə bir hadisənin olmasını xatırlamıram.

Bu hadisənin baş vermə səbəbi, zənnimcə, məhz öz vəzifə səlahiyyətlərini dərk etməyən qeyri-peşəkarların vəzifəyə gətirilməsidir. “Azərişiq” ASC bu hadisənin baş vermə səbəblərini, günahkarları araşdırmaq yerinə, məni təqib etməklə məşğuldur.

“Azərişiq” ASC-də keçmiş İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin həbsdə yatan müştəşkil dəstə üzvləri at oynadır. Görün, “Azərişiq” ASC nə qədər rəzil günə qalıb ki, müştəşkil dəstə şəklində dövlət əmlakını talama, rüşvətalma maddələrinə görə həbs edilən keçmiş məmurlar - pensyaçı Sakit Baxışov, pensiyaçı Çingiz İbadov, Mahir Novruzov, Hərbi prokurorluqdan qovulan pensiyaçı Xalid Təhməzov kimilər rəhbər vəzifəyə gətirilib.

Azərbaycan Beynəlxalq Bankının keçmiş sədri Cahangir Hacıyevlə əlaqəyə girərək bankdan götürdüyü külli miqdarda pulu mənimseyən və külli miqdarda dələduzluğa görə həbs edilən Mehman Mehdiyev kimi pensiyaçı Qaradağ rayonunda reisdirlər.

Zənnimcə, dövlət əmlakını talamaq, rüşvət almaq birbaşa cənab Prezidentə xəyanət kimi qiymətləndirilməlidir. “Azərişiq” ASC rəhbərliyi bunları niyə araşdırmır? Görünür, “Azərişiq” ASC rəhbərliyi “öz gözlərindəki bu qədər tirləri” görməzdən gələrək, mənim kimi sıradı bir mühəndisə təzyiq göstərməklə məni məğlub etmək xülyəsindədir!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev şəhid ailələrinə xüsusi diqqət, qayğı göstərir, onların problemləri ilə maraqlanır. Cənab Prezidentin bu addımlarının əksinə olaraq “Azərişiq” ASC-nin məmurları şəhid övladını işdən qovmaqla hədələyirlər. Halbuki Vüqar Əhmədov, Arif Ləzimzadə, Arif Yusifov kimilər Qarabağda şəhid olanların hesabına bu gün vəzifədədirlər.

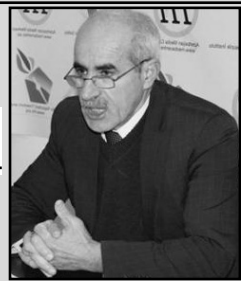
Xahiş edirəm, “Azərişiq” ASC adlı özbaşına qurumdakı anarxiyaya son qoyulmasında mənə köməklik edəsiniz.

Əvvəlcədən Sizlərə minnətdarlıq edirik”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin və qurumların mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Məğrur Bədəlsoy

ƏƏSMN-in Əlillik siyasəti şöbəsinin “şantaj siyasəti”

68 yaşlı Qarabağ əlili əlillikdən məhrum edilməklə hədələnilir

Onuncu aydır 1-ci dərəcəli Qarabağ əlili kimi pensiyama 6 il qabaq - 05.07.2017 tarixli, 2-1(81)-1889/17 sayılı məhkəmə qərarı ilə əlavə olunan 110 manatın dələduzluqla kəsilməsinə qiymət verilmir. Ali dövlət hakimiyyəti, hüquq qoruma orqanları şikayəti qanuna zidd olaraq bərsində şikayət edilən DSMF-in Xüsusi Şərtlərlə Təyinat üzrə Mərkəzi Filialına göndərir və təbii ki, özbaşınalıq sürür. Təsəvvür edin, Bakı İnzibati Məhkəməsi (hakim Günel xanım Sevdimaliyeva) 5 ay borclu Filialdan məhkəmə qərarının icrası haqqında məlumat tələb edib, 5 aydan sonra yazıb ki, məhkəmə qərarı 2021-ci ilə kimi - “Əmək pensiyaları haqqında” qanunun 19-cu maddəsi ləğv olunana kimi icra olunub. (?)

İnzibati məhkəmə icraatında, İPM-in 116-120 maddələrinə uyğun olaraq, məhkəmə qərarlarının icrasını təmin etməli olan məhkəmənin belə “icraçılığı” Ombudsman Aparatının, Prezident Administrasiyasının ləğv edilən qanun maddəsinin məhkəmə qərarını da, Konstitusiyanı da ləğv etməsi cavabına heyrtlənənməyə yer qoymur. Neyləyək, hüquq dövlətinin əsas prinsipi, heç demə, borclunun dövlətin adından çıxarılan məhkəmə qərarını ləğv etməsi, tələbkardan borc tələb etməsi absurdluğu imiş!

Belə qeyri-prosessual ilgidən sonra bu özbaşınalığa son qoyacaq qurumun prokurorluq olması şübhə doğurmur. Nə yazıq, Konstitusiyanın 133-cü maddəsi əsasında qanunların icrasına nəzarət etməli olan prokurorluq da üzərinə qoyulan görevi yerinə yetirməkdən imtina edir. Qanunların icrasına nəzarət(sizliyə), korrupsiyaya qarşı mübarizə(sizliyə) baxın, 161- korrupsiyaya qarşı mübarizə “qaynar xətti” 961- qanunların icrasına nəzarət xəttinə və əksinə müraciət etməyi məsləhət görür, heç biri də şikayəti qeydə almır. Beləcə dövlətin, məhkəmə qərarının, Konstitusiyanın məmurun cibindən aşağıda tutulması özbaşınalığı 10-cu aydır hökm sürür.

Axırı, media işə qarışandan sonra baş prokurorluqdan şikayətin nəzarətə götürüldüyü bildirilib. Di gəl, hələ də, özbaşına kəsilən 110 manatın bərpası gerçəkləşmir. Hələ də özbaşınalıq sürür. ƏƏSMN-in tabeliyindəki, yarındakı qurumlar yeni-yeni planlar, özbaşınalıqlar düzənləyir.

Dekabrın 22-də 1-ci vitse-prezident, Heydər Əliyev Fondunun prezidentinin qəbulundan çıxandan sonra Qarabağ əliline ƏƏSMN-in Əlillik siyasəti şöbəsinə 0502851873 nömrəsi ilə zəng edən anonim xanım prokurorluğun müraciəti əsasında 68 yaşlı 31 ilin 1-ci dərəcəli Qarabağ əlilinin əlillik vəziyyətinin qiymətləndirilməli olmasını bildirib. Özbaşınalığı göz önünə gətirə bilərsiniz? Məhkəmə qərarı ilə pensiyaya əlavəni kəsirlər, bərpa etmək yerinə, əlillik dərəcəsinə kəsməklə şantaj edirlər! (?) Bəyem əlillik siyasəti şöbəsinin, reabilitasiya qurumunun işi əlilliyi olan şəxsləri şantaj etməkdir? Prokurorluq bu şantaj cinayətinə qiymət verməyə borcludur. Elə həmin gün, həmin saat 161 qaynar xəttinə bilgi verilib...

P.S. 1993-cü ilin Novruz bayramı günlərində Ağdərə döyüşlərində ağır baş beyin taravması almışam, 5 qabırğamı artilleriya zərbəsi aparıb(Hamısı ƏƏSMN-də var, hətta yenidən təqdim edilib). 27 il dir Səhiyyə Nazirliyi ölkədən qıraqda müalicəmə rəy verir, ƏƏSMN adi yol xərcini belə ödəmir, öz kəsirlən pensiyamın hesabına MDB ölkələrindəki dost-qohumlarımla tibbi yardımına gedirəm. Son illərdə burdan-bura Naxçıvan “Duzdağ” fizioterapiya mərkəzində ağır astmadan müalicəmə də qərəzlə təşkil olunmur. Adi yol xərcinin belə ödənilməsindən imtina edilir. Kəsirlən pensiyamın bərpasını tələb edəndə isə əlilliyimin kəsilməyi ilə şantaj edirlər. Budur əlillər barəsində dövlət siyasəti?

Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

ictimai və dövlət maraqlarının müdafiəsi

Separatçıların qondarma

"Moskvaya arxayın olan Samvel Şahramanyanın
fəaliyyəti Paşinyan hakimiyyətinin əleyhinədir"

Qarabağdakı keçmiş separatçı rejimin sonuncu "lider"i Samvel Şahramanyan qondarma qurumun buraxılması ilə bağlı qərarı ləğv edib. Bunu Şahramanyanın köməkçisi Vladimir Qriqoryan bildirib. Onun sözlərinə görə, yeni qərarla Şahramanyanın 19 oktyabr tarixli başqa bir "fərmanı" ilə qondarma respublikanın bütün hakimiyyət orqanları, "dövlət naziri", "hökumət üzvləri", "parlament", "hüquq-mühafizə orqanları", habelə Xankəndinin meri fəaliyyətlərini ictimai əsaslarla, yeni maaşsız, davam etdirirlər. Vladimir Qriqoryan əlavə edib ki, Samvel Şahramanyan başqa bir fərman imzalayıb və Sarkis Qalstyanı öz "administrasiyası" rəhbərinin müavini təyin edib. Qriqoryan iddia edir ki, Qarabağda 20-30 nəfər, o cümlədən Sarkis Qalstyan da qalıb.

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın liderlik etdiyi "Mülki müqavilə" partiyasının parlament fraksiyasının katibi Artur Hovhannisyan isə Şahramanyanın sözügedən qərarı ləğv etməsinə etirazını bildirib, daha doğrusu onun hər hansı fərman imzalamaq səlahiyyətinin olmadığını qeyd edib: "Samvel Şahramanyan kimdir ki, İrəvanda fərman imzalasın? İrəvanda və Ermənistanda yalnız və müstəsna olaraq ölkənin qanuni rəhbərliyinin fərman və qərarları qüvvədədir. Ermənistanda bir hökumət var". "Mülki müqavilə" fraksiyasının deputatı Arusyak Culxakyan da təxminən, buna-bənzər açıqlama verib. Belə ki, Culxakyan da Ermənistan Respublikasının ərazisində bir hökumətin mövcud olduğunu deyib: "Bu bəyanatın bütün hüquqi cəfəngiyyətlərini bir kənara qo-yaq. Birincisi, "Dağlıq Qarabağ"-ın qurumları o vaxt fəaliyyətini davam etdirə bilər ki, "Dağlıq Qarabağ"ın Ermənistan banklarına olan 315 milyard dram məbləğində borcunu ödəsin. Hansı ki, hazırda bu borcu Ermənistan hökuməti öz üzərinə götürüb. İkincisi, Ermənistan

Məhəmməd Əsədullazadə:
"Bütün bunlar Ermənistanın silahlanmasının regiona mənfi təsir edəcəyini qeyd edən Azərbaycan tərəfinin nə qədər haqlı olduğu bir daha sübut edir"

Respublikasının ərazisində bir hökumət mövcuddur. O da azad, ədalətli və şəffaf seçkilər yolu ilə seçilən qanuni Ermənistan Respublikası hakimiyyətidir. Və nəhayət, siz öz ağılsızlığınızla "Dağlıq Qarabağ"ı süquta sürüklədiniz. Ermənistan Respublikası ilə də eyni şeyi edə biləcəyinizi gözləməyin. Bu dövlətin bir sahibi var ki, onunla kimsənin oyun oynamasına imkan verməyəcək. Stullarınızda sakit-cə oturun".

"Azərbaycan Ermənistanda baş qaldıran separatçıların fəaliyyəti barədə ABŞ və Avropa İttifaqını məlumatlandırmalıdır"

Beləliklə, mövzu ilə bağlı mövqeyini "Hürriyyət"lə bölüşən

Zaur Məmmədov:
"Ermənistan hökuməti ölkə daxilindəki separatçıları həbs edərək ya Bakıya təhvil verməli, ya da onlarla bağlı digər addımlar atmalıdır"

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavini, politoloq Məhəmməd Əsədullazadə hesab edir ki, Ermənistandakı "artsax oyunları" sülh müqaviləsinin bağlanması üçün üstündən xətt çəkə bilər: "Ermənistanda keçmiş Qarabağ separatçıların rəhbəri Samvel Şahramanyan "artsax"ın buraxılması barədə 27 sentyabrda imzaladığı sərəncamı ləğv etdiyini vurğulayıb. Bildiyiniz kimi, anti-terror tədbirlərindən sonra sentyabrda qərar qəbul olunub və ermənilər Qarabağdan köçüb. Proses bitib və bundan sonrakı addımlar Ermənistanın bir dövlət kimi mövcudluğunu sual altına qoya bilər. İlk növbədə, Azərbaycan ərazisində separatizm və qondarma qurum qanunsuz idi. Azərbaycan ərazisində fəaliyyət göstərirdi bir zamanda nə beynəlxalq birlik tərə-

Elxan Şahinoğlu:
"Paşinyan və hökuməti Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı çağırışlar edən separatçıların fəaliyyətini dayandırmalıdır"

findən, nə də Ermənistan tərəfindən tanındı. Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin edib. Bundan sonra Ermənistanda hər hansı bir "artsax oyunları" heç bir nəticəsi olmayan bir proses olar. Bu, ermənilərin özlərinə ziyan vuran bilər".

Milli Cəbhə Partiyasının sədr müavininin sözlərinə görə, bütün bunlar Ermənistanın silahlanmasının regiona mənfi təsir edəcəyini qeyd edən Azərbaycan tərəfinin nə qədər haqlı olduğu bir daha sübut edir: "Çünki hazırda Ermənistanda işğal və revanşizm qalmaqdadır, eyni zamanda separatizmi yenidən canlandırmağa çalışırlar. Qeyd edim ki, Ermənistan hakimiyyəti Qarabağdan gedən bir qrup separatçının hər hansı bir institut və strukturunun fəaliyyətinə ica-

Asif Nərimanlı:
"Şahramanyanın qərardan imtina etməsinin əsas zərbəsi Ermənistan hakimiyyətinə dəyəcək"

zə verməyəcəyini bildirir, hətta maliyyə ayırmasını da dayandır- rıb. Ötən həftə Samvel Şahramanyanın ortaya çıxması Rusiya prezidenti Vladimir Putinin "Rusiya Qarabağdan imtina etmədi, Ermənistan imtina etdi" açıqlamasından sonra baş verdi. Ermənistanda 3-5 nəfərdən ibarət olan qrup Moskvaya arxayın olub ortaya çıxması Nikol Paşinyanın hakimiyyətinin əleyhinədir. Çünki bu kimi addımlar Ermənistanın baş nazirinin sülh müqaviləsinin bağlanması maraqlı olmadığını, Azərbaycana qarşı revanşizm siyasətinə malik olduğunu, Ermənistanın silahlanmaqla Azərbaycana qarşı yeni müharibəyə hazırlaşdığını göstərir. Belə olan təqdirdə Ermənistan rəhbərliyinin Azərbaycana qarşı "artsax oyunları" sülh müqaviləsinin imzalanmasına gətirə bilər".

Politoloq əlavə edib ki, Er-

mənistan hakimiyyəti qanunla ölkə ərazisində "artsax oyunları"nı qadağan etməlidir: "Azərbaycan isə öz növbəsində, bunun sülh müqaviləsinin bəndinə salınmasını Ermənistandan tələb etməlidir. Bundan əlavə, Ermənistanda separatçı mühitin ortaya çıxması, Azərbaycana əlavə kartblanş verir ki, ermənilərin Qarabağa qayıtması ilə yənidən separatizm baş qaldıra bilər. Odur ki, Azərbaycan Ermənistanda baş qaldıran separatçıların fəaliyyəti barədə ABŞ və Avropa İttifaqını məlumatlandırmalıdır".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə hesab edir ki, Nikol Paşinyanı və onun hökumətini yaxın günlərdə İrəvanda Qarabağ separatçılarının tör-töküntüləri, o cümlədən radikal müxalifətin simasında "Qarabağ klanı" ilə gərgin mübarizə gözləyir: "Paşinyan anlayır ki, bu qrupları neytrallaşdırmasa və separatçıların İrəvandakı "nümayəndəliklərini" qapatmasa Azərbaycanla sülh sazişinin imzalanması çətinləşəcək. Çünki Ermənistan ərazisindən Azərbaycan ərazisinə iddia edən separatçılar gələ-

caq və bu, kənar oyunçular, xüsusilə Rusiya üçün rıçaqlardan biridir".

Siyasi şərhçinin qənaətinə, separatçılar Qarabağa bağlı iddialarını davam etdirdiyi müddətdə sülh danışıqları, ümumiyyətlə Azərbaycanla münasibətlərin normallaşması çətin görünür: "Bu baxımdan, Şahramanyanın təmsilində separatçıları susdurmaq Paşinyanın "ev tapşırığı" olmalıdır, əks təqdirdə Ermənistanın kommunikasiyaları açaraq, özünə yeni gələcək qurmaq planları kağız üzərində qalır".

"Putinlə görüşdən qaçan Paşinyanın Sankt-Peterburqa getməsinin birdən çox səbəbi var"

Asif Nərimanlı onu da əlavə edib ki, Rusiya ilə qarşıdurma fonunda Vladimir Putinlə görüşdən qaçan Nikol Paşinyanın uzunmüddət sonra Avrasiya İqtisadi İttifaqı və MDB-nin iclasında iştirak etmək üçün Sankt-Peterburqa getməsinin birdən çox səbəbi var: "Birincisi, iqtisadi amillərdəndir. KTMT-dən imtina edən İrəvanın Fransanın təmsilində hərbi alternativ imkanları olsa da, iqtisadi alternativ yoxdur. Bu baxımdan, Ermənistanın Avrasiya İqtisadi İttifaqı bazarına ehtiyacı var və siyasi-hərbi müstəvidə nə qədər Moskvanın nəzarətindən uzaqlaşmaq istəsə də, Azərbaycanla kommunikasiyanın açılması ilə nəticələnə biləcək sülh sazişinin imzalanmadığı müddətdə Rusiya bazarından asılılığı davam edəcək. İkincisi, İran faktorudur. Sankt-Peterburqda Avrasiya İqtisadi İttifaqı və İran arasında azad ticarət sazişinin imzalanması planlaşdırılır. Sammitdə iştirakdan imtina Tehranla münasibətlərə də mənfi təsir edə bilər, o cümlədən, Ermənistan ittifaq ölkələrinin İranla genişlənməsi gözlənilən ticarət imkanlarından kənar qalmaq istəmir".

Siyasi şərhçi hesab edir ki, Paşinyanın bu səfərdə siyasi hədəflərdən biri də Azərbaycana təzyiq edə bilməyən Qərbə mesaj verməkdir: "Bunun fonunda Ermənistanın KTMT-dən uzaqlaşmaq xəttinin davam edəcəyi gözləniləndir, çünki bununla bağlı "Azərbaycan bəhanəsi var".

Vazeh BƏHRAMOĞLU

"Azərbaycan gələcəkdə öz ərazisinə qarşı istənilən təhdidə qarşı əməli addımlar atacaq"

Samvel Şahramanyanın yenə səfəhlədiyini vurğulayan Prezident yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının müşaviri, Bakı Politoloqlar Klubunun rəhbəri Zaur Məmmədov isə bu qənaətdədir ki, Ermənistan hökuməti ölkə daxilindəki separatçıları həbs edərək ya Bakıya təhvil verməli, ya da onlarla bağlı digər addımlar atmalıdır: "Azərbaycan ordusundan qaçıb Ermənistana gedən bu çaqqallar deyəsən, İrəvanda nəyəsə görə üzlənilirlər. Düşünürəm ki, Şahramanyanın bəyanatı birbaşa olaraq Bakının danışıqlardakı mövqeyini gücləndirəcək. Həmçinin, hesab edirəm ki, Ermənistan hökuməti ölkə daxilindəki separatçıları həbs edərək ya Bakıya təhvil verməli, ya da onlarla bağlı digər addımları atmalıdır". Zaur Məmmədovun fikrincə, mövcud bəyanatlar Azərbaycan - Ermənistan sülh danışıqlarına təhdiddir: "Baxaq, görək Azərbaycana təzyiq edən bəzi beynəlxalq aktorlar bu bəyanatlar fonunda separatçılar və İrəvanla bağlı hansı bəyanatları verəcəklər. Onu da qeyd etməliyəm ki, sözügedən bəyanatlar bir daha təsdiq edir ki, kimin başını necə və harada əzmək lazımdır. Azərbaycan gələcəkdə öz ərazisinə qarşı istənilən təhdidə qarşı əməli addımlar atacaq. Qayıdış da, mütləq baş tutacaq. Klounlar isə çox gülüncdür. Qarabağ mövzusu artıq bağlıdır".

"Paşinyanı yaxın günlərdə separatçıların tör-töküntüləri, o cümlədən radikal müxalifətin simasında "Qarabağ klanı" ilə gərgin mübarizə gözləyir"

cəkə fərqli təxribatlara əl atacaqlar. Buna görə isə Ermənistan hakimiyyəti cavabdehlik daşıyacaq. İrəvandakı gənc daşnaklar bugünlərdə təxribata əl ataraq körpülərdən birinin altında həbs olunan separatçıların azadlığını tələb edərək onların şəkillərini asıblar. Ermənistanın hakimiyyət orqanları bir müddət sonra həmin şəkilləri yığışdırıblar. Növbəti mərhələdə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı çağırışlar edən separatçıların fəaliyyəti dayandırılmalıdır. Paşinyanın tərəfdarları Qarabağ separatçılarını nəzərdə tutaraq bildiriblər ki, Ermənistan ərazisində "ikinci hökumət" və ya "ikinci parlamentin" fəaliyyətinə imkan verməyəcəklər. Dediklərini etməlidirlər".

"Rəsmi Bakı indidən Afinaya Paris və Dehlinin səhvini təkrarlamamasıyla bağlı diplomatik kanallarla çağırış etməlidir"

Bu arada, Yunanistanın da Fransa və Hindistan kimi Ermənistanla silah və hərbi texnika sata bilmə ehtimalından danışan Elxan Şahinoğlu qeyd edib ki, Afina Paris və Dehli kimi hələlik Ermənistanla hərbi texnika göndərməyib, çünki Azərbaycandan qaz alır və bu sahədəki əməkdaşlığı risqə atmaq istəmir: "Buna baxmayaraq, Yunanistan Kipr Yunan Respublikası ilə birgə Ermənistanla üçlü formatda dialoqunu gücləndirib. Bu dialoq Azərbaycan-Türkiyə ittifaqına qarşıdır. Yunanistanın hərbi sənayesi Fransa və Hindistandakı qədər inkişaf etməsə də, bu ölkənin silah istehsal edən yüzlərlə müəssisəsi var. İrəvanın Fransa və Hindistanla yanaşı, Yunanıstandan da hərbi texnika almaq istəyini istisna etmək olmaz. Təsədüfi deyil ki, bir neçə gün əvvəl Ermənistan Müdafiə

Nazirliyində Yunanıstan və Kipr nümayəndələri arasında hərbi əməkdaşlıq haqqında sazişlər imzalanıb. 3 ölkə arasında müdafiə sahəsində məsləhətləşmələr keçirilib, birgə əməkdaşlıq sahəsində proqramlara imza atılıb. Proqrama müvafiq olaraq tərəflər müdafiə sahəsində onlarla tədbir keçirəcək. Odur ki, rəsmi Bakı indidən Yunanıstanın Fransa və Hindistanın səhvini təkrarlamamasıyla bağlı diplomatik kanallarla Afinaya çağırış etməlidir".

"Azərbaycanla Ermənistan son birbaşa danışıqlarda əldə etdikləri nəticə ilə göstərdilər ki, Bakı və İrəvanın xüsusi moderatora ehtiyacları yoxdur"

Ermənistanın baş nazirinin Avrasiya İqtisadi Briliyinin və MDB-nin Sankt-Peterburqda keçiriləcək toplantılarında iştirakına da toxunan "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbərinin sözlərinə görə, Nikol Paşinyan Rusiyaya getməyə bilməzdi: "Rusiya prezidenti Vladimir Putin son geniş mətbuat konfransında Paşinyanı yumşaq şəkildə hədələyərək, Ermənistanın Avrasiya İqtisadi Birliyini və Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatını tərk etməyəcəyini əminliklə bildirmişdi. Paşinyan və onun hökumət üzvləri nə qədər Kremlin siyasətindən narazı qalsalar da, Rusiya ilə ittifaqdan qopma bilmirlər. Öz növbəsində, Kreml əlindən gələni edir ki, Ermənistan Rusiyanın orbitindən çox uzaqlaşmasın. Bu məqsədlə Rusiya Qafanda Ermənistan ərazisində ikinci konsulluq xidməti açmağa hazırlaşır. Bundan başqa, Kreml Ermənistanın yənidən Rusiya ilə hərbi-texniki əməkdaşlığa qayıtmasına çalışır. Bu istiqamətdə danışıqlar intensivləşib. Prezident İlham Əliyev də MDB toplantısında iştirak

məqsədlə Sankt-Peterburqa gedəcək. Vladimir Putin İlham Əliyev və Nikol Paşinyanla üçtərəfli görüş keçirməyə çalışacaq. Bununla Putin Qərbə iki mesaj göndərməyə çalışacaq. Birinci mesajın mahiyyəti bu olacaq ki, Rusiya Cənubi Qafqazda əsas oyunçulardan biri olaraq qalır və Qərb bu amili unutmamalıdır. İkinci mesaj isə bu olacaq ki, Rusiya Azərbaycanla Ermənistan arasında əvvəlcədən əsas moderatorur". Liderlərin üçlü görüşünün istisna olmadığını deyən politoloqun fikrincə, Azərbaycanla Ermənistan son birbaşa danışıqlarda əldə etdikləri nəticə ilə göstərdilər ki, Bakı və İrəvanın xüsusi moderatora ehtiyacları yoxdur.

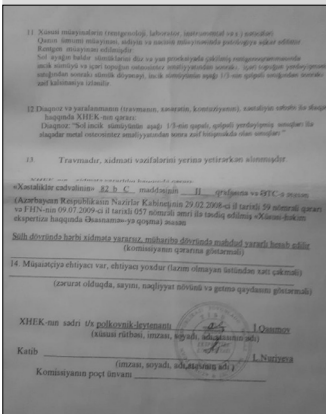
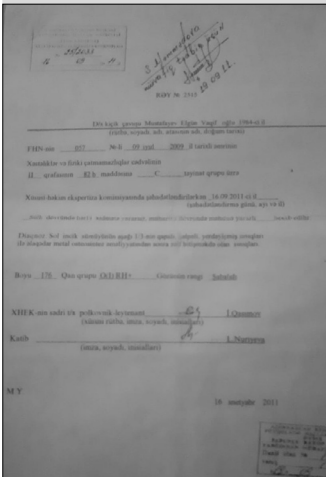
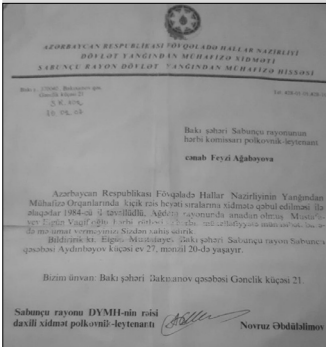
"Şahramanyanın təmsilində separatçıları susdurmaq Paşinyanın "ev tapşırığı" olmalıdır"

Mövzu ilə bağlı mövqeyini bölüşən siyasi şərhçi Asif Nərimanlı isə separatçıların mövcudluqlarını davam etdirməkdə ısrarlı görüldüklərini bildirib: "Xankəndidə verilən qərarla separatçı rejimin özünü buraxması 1 yanvar 2024-cü ilə qədər başa çatmalı idi. Lakin separatçıların qaçması və erməni əhalisinin Qarabağı tərk etməsindən sonra bu qərarın heç bir əhəmiyyəti qalmadı və bundan sonra separatçıların İrəvanda "özünübərpası" da praktiki olaraq Azərbaycana təhlükə yaratmır. Şahramanyanın qərardan imtina etməsi isə Ermənistan daxilində qondarma "artsax" ideyası ətrafında baş verən qarşıdurmadan qaynaqlanır və bunun əsas zərbəsi də Ermənistan hakimiyyətinə dəyəcək. Belə ki, daxili siyasətdə Paşinyana qarşı Qarabağ məsələsi üzərindən müxalif mövqe separatçıların, dolayısı ilə onların bağlı olduğu "Qarabağ klanı"nın inhisarında qala-

“Belə başa düşürəm ki, mənim kimi insanlar ancaq ölməlidir”

Elgün Mustafayev: “Deyirlər ki, xəstəliyin davam edir, amma pensiyamı kəsiblər...”

Şəxsiyyət vəsiqəsi, Azərbaycan Respublikası, Ağstafa şəhəri, Ağstafa küçəsi, 100, 1000000, Azərbaycan Respublikası.

Belə başa düşürəm ki, mənim kimi insanlar ancaq ölməlidir. Çünki iş vermirlər, pensiya vermirlər. Belə yaşamaq olmaz, ayağında dəmir olan insanın iş qabiliyyəti də kifayət qədər olmur. Çox təəssüf ki, bunu başa düşmürlər. Pensiya vermirsənsə, onda mənə sağlamlıq kağızı ver, gedim işləyim.

Sizdən xahiş edirəm, çarəsiz vətəndaşın şikayətini işıqlandırın”.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

Ağstafa şəhəri, Azər Yusifli küçəsi sakini Yusifov Elməddin Bayram oğlu tərəfindən “Hürriyyət”in redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, ona qarşı həyata keçirilən cinayət faktının üstünü açmamaqda maraqlı insanlar var:

“Mən, Yusifov Elməddin Bayram oğlu, Ağstafa şəhəri, Azər Yusifli küçəsi, ev nömrə 1-də yaşayıram. 2022-ci il iyun ayının 15-dən 16-na keçən gecə, təxminən saat 3 radələrində mənə məxsus olan 09-BR-717 markalı VAZ 2107 maşınım yandırılmışdır.

Ağstafa sakini maşınının qəsdən yandırıldığını iddia edir

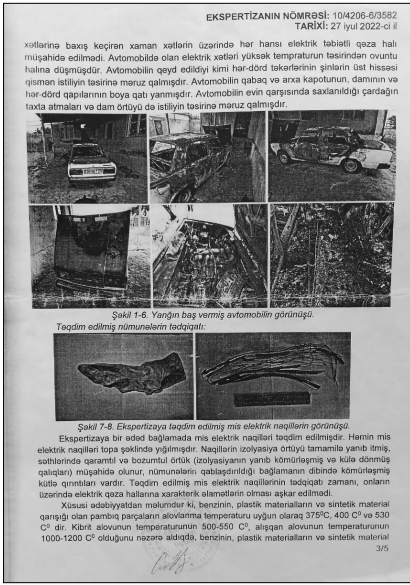
Elməddin Yusifov: “Polis əməkdaşına dedim ki, bundan sonra mənim maşınım və özümə kim bir xəta yetirərsə, məsuliyyəti birbaşa siz daşıyırsınız”

Bu, məndə əsaslı şübhələr oyadı. Dərhal məsələ ilə əlaqədar Yangından Mühafizə İdarəsinin 101 “qaynar xətt”inə məlumat verdim. Qısa müddətdə Yangından Mühafizə İdarəsinin əməkdaşları gəldi, yangın söndürüldü. Həmin vaxt DİN-in əməliyyat və təhqiqat qurumunun əməkdaşları da hadisə yerinə gəldilər. Araşdırma nəticəsində məlum olmuşdur ki, maşınımı mən döşəməsinə neft və yağ tökərək yandırılmış və maddi olaraq 10 min manat dəyərində ziyan vurulmuşdur.

Onu da nəzərinizə çatdırıram ki, maşınım yandırılmamışdan əvvəl, şinlərinə müxtəlif vaxtlarda qəsdən kəsici-deşici alətlə təxminən 5-6 dəfə ziyan vurulmuşdur. Olanlarla əlaqədar DİN-in 102 xidmətinə məlumat vermişəm. Nəticədə, Ağstafa rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşı, baş leytenant Əlvəsat müəllim (soyadı qeyd olunmur - red.) şinlərin dəşilməsi ilə bağlı izahatımı almışdır.

Maşını bazarın ətrafında, kameraların yanında saxlamışdım. Bu barədə Əlvəsat müəllimdən xahiş etmişdim ki, kameraları açıb baxsın və şinləri dəşənin kimliyi bilsin. Polis əməkdaşı bir neçə dəfə bəhanələr gətirərək, baxış keçirmədi. Əsəblərimi sa-

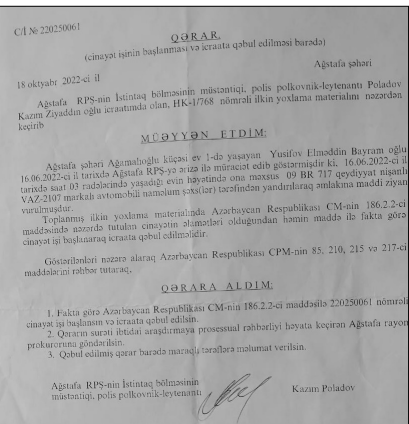

kitləşdirə bilməyib ona bildirdim ki, bundan sonra mənim maşınım və özümə kim bir xəta yetirərsə, məsuliyyəti birbaşa siz daşıyırsınız.

Bu söhbətin üstündən təxminən 20-25 gün keçəndən sonra maşınımı qəsdən yandırdılar.

Əlimi hər yerdən üzərək Sizə müraciət edirəm, prpbblemimi işıqlandırın, mənə kömək edin.

İki dəfə cənab general Vilayət Eyvazovun, bir dəfə Arzu Daşdəmirovun qəbulunda olmuşam. Lakin işimdə heç bir dəyişiklik olmamışdır. Ağstafa rayon Polis Şöbəsinin rəisi Vüqar Xəlilov və müavini Qurban müəllim mənə deyir ki, “get, kimə istiyirsən müraciət et”. Vüqar müəllim və Qurban

müəllim barəsində Bakı Şəhər Prokurorluğuna öz ərizəmlə müraciət etmişəm. Oradan mənə dedilər ki, narahat olma, məsələ həll olunacaq. Lakin üzərindən 2 ay keçməsinə baxmayaraq, hələ bir cavab yoxdur. Sizin qəzet vasitəsilə cənab Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycanın birinci xanımı, Birinci vitse-prezident Mehriban xanıma müraciət edirəm. Xahiş edirəm ki, mənim işimə baxılması ilə bağlı müvafiq qurumlara tapşırıq verəsiniz.

Heç bir yerdə işləmirəm, ata yurdunda qalıram, çətinliklə 2 əsgər böyüdürem. Xahiş edirəm mənə kömək olun. Cinayətkarların tapılmasını, mənə dəyər zərərin qarşılanmasını istəyirəm”.

Hazırladı: Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Yazıda adları qeyd olunan şəxslərin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

“Keçmiş qaynanam məni işdən çıxartdırdı”

Gəncə sakini Daşqın Əliyev övladlarına aliment ödəməkdə çətinlik çəkdiyini deyir

Gəncə şəhər sakini Əliyev Daşqın Sakit oğlu tərəfindən Hurriyyet.az saytının redaksiyasına şikayət məktubu daxil olub. Şikayətçi iddia edir ki, keçmiş qaynanası onu işin-

dən edib, alimenti ödəməkdə çətinlik çəkir:

“Mən, Əliyev Daşqın Sakit oğlu, yazaraq sizdən xahiş edirəm ki, problemi işıqlandırınız.

1979-cu ildə Qərbi Azərbaycanda doğulmuşam. Hazırda Bakıda qohum evində qeydiyyatdayam və Gəncədə yaşayıram.

“Abşeron Operating Company”da işləmişəm. Həyat yoldaşımla boşanmadan sonra qaynanam mənim işimə problem yaratdı. Belə ki, yoldaşımın dayısı oğlu şirkətdə hüquqşunas işləyirdi, onun vasitəsilə məni işdən çıxartdırdı. İki oğlum var, birinin 14, digərinin 13

yaşı var. Aliment pulunu ödəyə bilmirəm. Gəncədə iş yoxdur. Atam, anam xəstədir. Məni tutdurmasınlar deyərək öz pensiyalarından aliment ödəyirlər. Bir tərəfdən də banka borcum var. Atama, anama mən baxmalı olduğum halda, işsiz qalmışam. Xahiş edirəm problemi işıqlandırın, bəlkə kimsə mənə dəstək olar”.

Qeyd edək ki, məsələ ilə bağlı “Abşeron Operating Company” şirkəti ilə əlaqə saxlamağa çalışsaq da, zənglərimiz cavabsız qaldı.

Jalə FAMILQIZI

Redaksiyadan: Qarşı tərəfin mövqeyini dərc etməyə hazırıq.

(Əvvəli səh. 3-də)

Nüfuzlu ekspertlər bildirir ki, BRİKS koalisiyasının ABŞ İmperiyasının tənəzzülündən sonra dominant olacağı ehtimalı var. BRİKS-ə 2023-cü ilin avqustunda keçirilən sammitində ilk üzvlər Braziliya, Rusiya, Hindistan, Çin və Cənubi Afrikadan başqa, həm də Argentina, Misir, Efiopiya, İran, Səudiyyə Ərəbistanı və Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri yeni üzvlər kimi daxil oldu.

Bəs BRİKS-in hakim olduğu dünya sülh mədəniyyəti ola bilərmi? BRİKS-də Çin hakim olduğu üçün Pekinin qlobal siyasətə nələr gətirəcəyindən çox şey asılıdır. Çinlilər ABŞ İmperiyasının Tayvanla bağlı təxribatlarına sülh yolu ilə müqavimət göstərə biləcəkmə? Ukraynada belə təxribatlarla üzleşən ruslar müharibə tələsinə düşdülər: Çin vəziyyətdən necə çıxacaq? Çin həqiqətən də digər ölkələrlə iqtisadi münasibətlərində sülh mədəniyyətini təbliğ edəcək, yoxsa onları istismar edəcək? BRİKS ölkələri tərəfindən bu il Çində qurulan Yeni İnkişaf Bankı cənub ölkələrinə iqtisadi sanksiyalardan qurtulmağa kömək edə bilər. Çinlə ticarət indi Cənubi Amerika ölkələri üçün Avropa və Şimali Amerika ilə ticarəti üstələyib. Avropa və Şimali Amerikadan asılı olmayan bu yeni ticarət əlaqələri Cənub ölkələrinin istismardan xilas olmasına imkan verəcəkmə?

Bəs, ABŞ-in pay verdiyi "demokratiya"nın gələcəyi nədir?

Devid Adams bu nüansa da toxunaraq bildirir ki, BMT-nin Üçüncü Komissiyasında "demokratik və ədalətli beynəlxalq nizamın təşviqi" adlı qətnaməyə dair səsvermə burjuva demokratiyasının sonunun başlanğıcını göstərir. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, ABŞ İmperiyasının bütün ölkələri bunun əleyhinə səs verdi.

Burjuva demokratiyası bir əsr əvvəl Vladimir Lenin tərəfindən dəqiq təsvir edilmişdir: "Demokratik respublika kapitalizm üçün mümkün olan ən yaxşı siyasi qabıqdır və buna görə də kapital bu ən yaxşı qabığa sahib olduğdan sonra... öz hakimiyyətini o qədər etibarlı, o qədər möhkəm şəkildə bərqərar edir ki, burjuva-demokratik respublikada heç bir şəxs, qurum və ya partiya dəyişikliyi onu sarsıda bilməz.

Burjuva demokratiyası Britaniya və ABŞ imperiyalarında öz zirvəsinə çatdı ki, bu da təbii ki, kapitalistlər üçün çox sərfəli idi. Milyarderlərin siyahısı hər il sürətlə artır!

Lakin Britaniya İmperiyası keçmişdə qalıb, ABŞ İmperiyası dağılır. Bununla da burjuva demokratiyası dağılır. Macarıstanda Ərdoğan, Bolsonaro, Tramp, Orban, indi Argentinada Xavier Miley, İtaliyada Ciorgia Meloni və Hollandiyada Qert Vilders start götürür. Üfüqdə, Fransada Le Pen görünür. İnsanlar burjuazıyanın əleyhinə, bunun əvəzində isə faşizmə səs verirlər. Tramp bildirib ki, seçildiyi zaman miqrantlar və solçular üçün konsentrasiya düşərgələri quracaq, - deyə Adams əslində məsələnin kökünə nəzər salaraq qlobal dəyişikliyin mahiyyətini açır.

İnsanlar niyə burjuazıyanın əleyhinə səs verirlər? Səbəb sa-

Qlobal hegemonluq uğrunda savaş...

də, yeni iqtisadidir! Zənginlərin varlanmasını, kasıbların isə yoxsullaşmasını seyr etməkdən bezdilər.

Bəs Kuba və Qrup 77 (BMT-nin tərkibində inkişaf etməkdə olan ölkələrin təşkilatı) demokratiyanın yeni formasını inkişaf etdirəcəkmə?

Qoşulmayan ölkələrin əksəriyyəti BRİKS ölkələrinin alyansı ilə bir araya gəlməyə yönəlir. Və onların yanaşması necədir? Çin əbədi hökmdarının tənənəsinə dönüş etdi. Rusiya çarizmə qayıtdı. Hindistanın siyasəti ən yaxşı şəkildə "qəbilə" kimi səciyyələndirmək bilər. Cənubi Afrika korrupsiyalaşıb. Braziliya Latın Amerikasının digər ölkələri kimi istisnadır, Braziliya da əsl demokratiyanı dəstəkləyə biləcək sülh mədəniyyətini inkişaf etdirir, lakin prezident Lula ilə Braziliya hökuməti hələ də Bolsonaro rejimindən möhkəm qurtulmayıb; qanunverici orqan sağçı qüvvələrin əlində qalır, ordu isə hərbi diktaturaya mümkün qaydıış üçün cinahlarda gözləyir.

Və bütün bunlar demokratiyanın sonudurmu? Bəli, əgər demokratiya dövlətə və onun müharibə mədəniyyətinə bağlılıq deməkdirsə. Ancaq hələ ki, görüntü naminə də olsa yerli hakimiyyət orqanları üçün demokratik seçkilər qalacaq.

Adams bildirir ki, demokratiyanın gələcəyi varsa, bu, müharibə mədəniyyətini monopolizasiya alan milli dövlətlə bağlı deyil. İndiki halda hələ ki, milli dövlətlər olmadan, BMT-də təmsil olunmuş merlər tərəfindən idarə olunan dünyanı təsəvvür etmək asan deyil. Amma kütlələrin dövlətlərə qarşı çıxışı bunu ehtimal etməyə əsas verir.

Devid Adamsın, "Dövlət sər-

hədlər, vizalarla yanaşı, özünün birbaşa funksiyası funksiyası olan müharibə və müharibə hazırlıqları ilə birgə bunun üçün lazım olan vergiləri də tənzimləyir. Bunlardan başqa ədliyyə, kənd təsərrüfatı, ticarət, təhsil, enerji, əmək, səhiyyə, nəqliyyat və rabitənin idarə edilməsi artıq əksər hallarda BMT-nin müxtəlif agentlikləri və regional təşkilatlar tərəfindən idarə oluna bilər", - düşüncələri də maraqlıdır. Hansı ki, bu yanaşa ilə qlobal səviyyədə effektiv idarə edən təşkilatların artıq mövcud olduğunu qəbul etməliyik: Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatı, Beynəlxalq Dəniz Təşkilatı, Beynəlxalq Telekomunikasiya İttifaqı, Ümumdünya Poçt İttifaqı kimi. Digərləri hələ effektiv olmaya bilər, lakin demokratik BMT ilə onlar - Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsi, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Sənaye İnkişafı Təşkilatı, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı, Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatı, Beynəlxalq Atom Enerjisi Agentliyi, Dünya Ticarət Təşkilatı, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı funksional hala gələ bilər. "Bu siyahı funksional baxımdan təkmilləşsə, dövlətin funksiyalarını tükəndirəcək" cümlələrində təsbit olunan fikir göstərir ki, bəşəriyyət həqiqətən böyük dəyişikliklərin astanasındadır.

Bəs, ABŞ-in köhnə dünyanın təmsilçisi qismində yeni dünyanın təmsilçisi Çinə müqaviməti onu deməyə əsas verirmi ki, bəşəriyyət bütün sferalarda iki qütbə bölünərək yaşayacaq? ABŞ bunu etməyə nə qədər müyəssər olacaq? Belə anlaşılar ki, ABŞ özünü "dünyanın mərkəzinə qoymaq" mübarizəsini sona

qədər aparacaq. Başqa sözlə, Vaşqinton "Amerikayönlü qlobal dövlət" qurmağa çalışır. İlk mərhələ kimi, o Çinin təsir ərazisinə qədər az ərazinin düşməsinə çalışır. Belə ki, Birləşmiş Ştatlar birtərəfli qaydada öz ərazisini bir milyon kvadrat kilometrə qədər genişləndirərək, kontinental şelfin Arktika, Atlantik, Bering dənizi, Sakit Okean və Meksika körfəzi və Mariana adaları sahillərində potensial resurslarla zəngin ərazilərinə qədər "qanad açır". ABŞ Dövlət Departamenti də bildirib ki, Birləşmiş Ştatlar kontinental şelfini genişləndirməklə, yeni ölkənin quru ərazisinin su altında davam etməsini təmin etməklə Arktikada nəzarət zonasını artırır.

Arktikada hər şey ləng gedir. Buzlaqlar əriyir, qütb ayları hardasa gəzir, buzlar və aysberqlər sürünür. Şimal Buzlu Okeanının dibində sərvətləri kimin sahibləncəyi ilə bağlı çoxdan şiddətli mübarizə gedirdi və indi bu regionda öz maraqlarını bəyan edən dövlətlər, "Qızıl hücum"un qızılaxtaranları kimi, "suiqəsd planları hazırlayırlar".

Buna reaksiya çox əsəbidir. Rusiya Federasiya Şurası artıq bəyan edib ki, onların da bu zonaya "hüquqları var" və öz maraqlarını müdafiə etməyə hazırdırlar. Rusiya Dumasının deputatlar hətta ABŞ-in Rusiya ilə mübahisəli su ərazisinin bir hissəsini az qala zəbt etdiyini deməyə başladılar. ABŞ suların 200 millik iqtisadi zonadan kənara çıxan hissəsini özünə məxsus elan edərək, beynəlxalq suları da əhatə edəcək şəkildə özünün Arktika sektoru çərçivəsində ərazi iddialarını genişləndirib. Moskva isə hesab edir ki, Rusiya Arktikada hegmona

çevrilməlidir. Moskva Kanada və Danimarkanın eksklüziv iqtisadi zonalarında (Qrenlandiya vasi-təsile) yerleşen Arktika şelfinin təxminən 705 min kvadrat kilometr ərazisinə iddialarını bəyan etdiyi sənəd qəbul edib. Həmçinin, Rusiyanın Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin (FSB) bölgədəki əsas ticarət marşrutu - Şimal Dəniz Yolunda "xarici təsirlərə və işğallara qarşı mübarizə" proqramı qəbul edilib. Ukraynanın işğalı Rusiyanın Arktikasının hərbişdirilməsinin intensivliyini ləngitdi - lakin prosesi dayandırmadı. Belə ki, bu yaxınlarda qəbul edilmiş 55 səhifəlik Rusiya dəniz doktrinasında Arktika 22 səhifədə qeyd olunub. Amma asılı olduğu Qərb texnologiyaları olmasa, Kreml Arktikanı necə inkişaf etdirəcək?

Katolik Milad bayramı ərəfəsində xarici investorlar, o cümlədən Çin CNPC və CNOOC və Yaponiyanın Mitsui və JOGMEC konsorsiumları, Arctic LNG-2 layihəsində iştirakını donduraraq, Rusiyanın mayeləşdirilmiş qaz hasilatı və istehsalı sənayesinə son qoydular. Bu, Rusiya rəhbərliyinin böyük pul qoyduğu əsas pilot Arktika layihəsi idi. Şimal dəniz marşrutu, qütb aviasiyası və daha çox gəmiqayıma sahəsində oxşar layihələr var ki, onlar Rusiyanın müvafiq texnologiyalarına malik olmadığı üçün dayanıb.

Moskva, əlbəttə ki, Arktikanı, yalnız inadkarlığına görə hərbişdirməni davam etdirəcək. Amma bu, sözün əsl mənasında "dondurulmuş pul" olacaq. Arktikadakı rəqiblərinin isə texnologiyaları inkişaf etdirmək, birgə istehsal, infrastruktur və logistika yaratmaq üçün səmərəli istifadə oluna biləcək vaxtı var.

İstənilən döyüş - və qarşıdan gələn onillik "Arktika üçün mübarizə" onilliyi olacaq, onun resursları və yeni ticarət yolları uğrunda döyüşdür, hansı ki, bu da qlobal transformasiyadan əvvəlki hazırlıq mərhələsidir. Rusiya burada uduzdu, Arktika üçün resursları Ukraynada itirdi. Deməli, üz-üzə Amerika və Çin olacaq.

Yeri gəlmişkən, ABŞ-in Avropa ilə birgə Qırmızı dənizdə həyata keçirməyi planladığı "Rifəh Keşikçisi" hərbi əməliyyatı da Avropa ölkələri tərəfindən bloklandı. Çünki Avropa Birliyi əməliyyat üçün gəmilərini ABŞ hərbi dəniz qüvvələrinin sərəncamına verməkdən imtina edir ki, bu da Çinin işinə yararır. Anlaşılan odur ki, ABŞ 1863-65-ci illərə yaşadıqı Vətəndaş müharibəsini içində bir daha yaşamaq perspektivinə baxmayaraq, qlobal hegemonluq uğrunda müharibəni də uduzmaq fikrindən uzaqdır.

Ülviyyə ŞÜKUROVA

Siyasi Brendinq - siyasi partiya və ya namizəd haqqında təsəvvürləri yaratmaq və idarə etmək məqsədi daşıyan bir prosesdir. Siyasi qurum üçün əlverişli imic yaratmaq və saxlamaq üçün reklam, sosial media və brendinq strategiyaları kimi müxtəlif marketing və kommunikasiya vasitələrindən istifadə edilir. Siyasi Brendinq bir neçə məqsədə nail ola bilər, məsələn, bir partiya və ya namizədə dəstəyi artırmaq, ictimai rəyi yaxşılaşdırmaq və ya pul toplama səylərini artırmaq və s.

(Əvvəli ötən sayımızda)

2. Siyasi brendinqin xüsusiyyətləri və növləri.

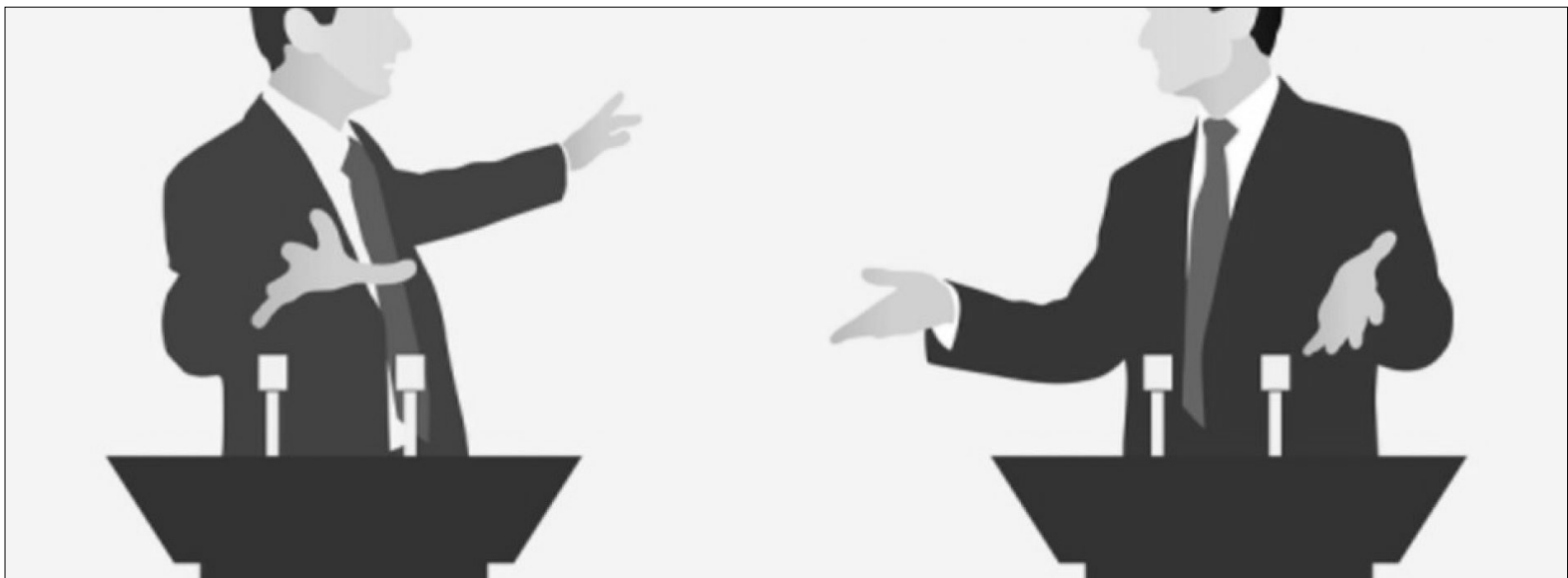
Siyasi brend siyasi subyektin müəyyən reputasiyasını təmsil edir. Siyasi brendin populyarlıq dərəcəsi hədəf auditoriyanın neçə faizinin onu xatırlaya bilməsindən asılıdır. Siyasi brendi konkret hədəf auditoriyası arasında təbliğ etmək, onun tanınmasını artırmaq və ictimai şüurda siyasi subyektin imicinin zəruri xüsusiyyətlərini möhkəmləndirmək üçün ekspertlər partiya brendinqi, dövlət brendi, regional brendinq və rebrendinq daxil olmaqla müxtəlif siyasi brendinq texnologiyalarından istifadə edirlər.

Dövlət brendinqi-konkret dövlətin, onun xalqlarının və siyasi hakimiyyət nümayəndələrinin müsbət imicinin formalaşmasına yönəlib.

Dövlətin beynəlxalq aləmdə müsbət qavranılması digər dövlətlərlə münasibətlərin səciyyəvi xüsusiyyətlərinə, investisiya axınına, turizm fəaliyyətinə öz izini qoyur. Bir qayda olaraq, dövlət brendinqi dövlətin vətənpərvərlik siyasəti ilə sıx bağlıdır, dövlət gerbinin, himninin, bayrağının müxtəlif hədəf auditoriyalarında (o cümlədən xarici) yüksək keyfiyyətli yerləşdirilməsi əhatə edir. Dövlət bayramları ənənəsinin formalaşması az əhəmiyyət kəsb etmir (Rusiyada Qələbə Günü, ABŞ-in Müstəqillik Günü, ÇXR-in yaranma günü).

Partiya brendinqi-siyasi partiyanın imicinin qurulmasına, partiyanın adının işlənməsini (adlandırılmasını), şüarların, köməkçi emblemlərin, partiya simvollarının yaradılmasını nəzərdə tutur. Liderin siyasi imici ilə partiya brendi bir-birinə zidd olmamalı, əksinə, öz elementləri ilə inteqrasiya olunmalıdır.

Partiya brendi, siyasi partiyaların özünü təqdim etmək, özünü siyasi məsələlər və ideyalar üzərində fərqləndirmək və müştərilərin etimadını qazanmaq üçün istifadə etdikləri markalaşdırma strategiyasıdır. Siyasi partiyaların brendinqi, müştərilərin siyasi partiyalara etimad qazanmaq və səs verərkən özü ilə əlaqədar hiss etmələrini təmin etmək üçün istifadə edilən bir neçə elementi daxil edir. Bu elementlər arasında siyasi par-

Siyasi brendinq və rebrendinq

Siyasi brendinq nədir?

tiyaların logosu, mesajı, devizi, üslubu, rəngləri və digər markalaşdırma elementləri yer alır.

Siyasi partiyaların brendi - ideologiyasının, proqramının, liderlərin, simvolların düzgün təqdimatı vasitəsilə əhali arasında müsbət təsəvvürün formalaşmasına kömək edəcək bütün fəaliyyətlər kompleksidir.

Regional brendinq-ölkənin regionunun xüsusiyyətlərinin, o cümlədən keçmişlə assosiasiyala-

mək, kampaniyalarını və siyasi fəaliyyətlərini dəstəkləmək üçün əhəmiyyətli bir roldur.

Ərazi brendi-bir bölgənin, şəhərin, rayonun və ya digər ərazi bölgəsinin markalaşdırılması və tanıtılması üçün istifadə olunan markalaşdırma strategiyasıdır. Bu, ərazi bölgəsinin mədəniyyəti, təbii gözəllikləri, turizm məkanları, ticarət imkanları və digər əhəmiyyətli məqamlarının təqdim edilməsini daxil edir. Ərazi brendinqi, bir

liyə inanan siyasi bir rebrendinq strategiyasıdır.

Brendin "yenidən yüklənməsi" mövzusunı araşdırarkən, daha bir neçə oxşar terminlərlə rastlaşırıq - redizayn, repositioning və relaunch. Bu terminlərin bir-birindən ayırd edilməsi bəzən çətinlik törədir, lakin hər birinin özünə məxsus mənə çaları mövcuddur. Ancaq onları ayırd etmək önəmlidir: əks halda hər birinin yüksək dəyəri olduğunu nəzərə alsaq, brendinizə ehtiyacı olmayan şeylərə boş pul sərf etmək olar.

Redizayn - brendin vizual elementlərinin dəyişdirilməsidir: loqotip, paketləmə, veb sayt, reklam bannerləri. Redizayn rebrendinqin bir hissəsidir, amma ayrıca həmin prosesdən müstəqil şəkildə də həyata keçirilə bilər.

Repositioning və ya yenidən yerləşdirmə - brendin dəyərlərində böyük dəyişiklikdir. Bu, hədəf auditoriyasının ona dair fikirlərini dəyişdirir, lakin məhsulun özünə təsir etmir. Repositioning də rebrendinqin bir hissəsidir.

Relaunch - yenidən işə salmadır, bu praktikada yeni bir brendin yaradılmasıdır. Onun əsasında, auditoriya ilə ünsiyyətin dəyişdirilməsi yer alır, amma bununla birlikdə dizayn və mövqenin (yerləşmənin) dəyişdirilməsi də ola bilər. Relaunch-un rebrendinqdən əsas fərqi dəyişikliklərin daha global xarakterli həyata keçirilməsidir.

Ne zaman bir rebrendinq tələb olunur?

Brendin satışları hər zaman eyni dərəcədə sabit olmağı imkansızdır. Yeni rəqiblər ortaya çıxır, alıcı kütləsinin maraqları dəyişir və ətrafındakı mühit dəyişir - bütün bunlar tələb və müştəri seçiminə təsir edir.

Rebrendinqin aparıldığı hallar aşağıdakılardır:

- brend köhnəlmişdir,
- alıcı kütləsinin ehtiyacları dəyişib və ya yeni ehtiyaclar ortaya çıxıb,
- məhsulun satışları aşağı enmişdir.

Rebrendinq prosesi beş mərhələdən ibarətdir:

1. Cari vəziyyətin audit edilməsi.

məsi.

2. Repositioning və ya pozisionlaşdırma və ya yenidən yerləşdirmə.

3. Redizayn.

4. Komunikasiya strategiyasının müəyyənəndirilməsi.

5. Tətbiq etmə.

Nəticə hissəsi:

Son olaraq qeyd etsək, uzunmüddətli imicin yaradılması əsas amillərdən biridir. Hansı ki, bu brend adlanır. Brendin formalaşması, davamlı olaraq özünə yüksək imicin yaradılması əsas xüsusiyyətlər sırasındadır. Siyasi brendin formalaşdırılması üçün siyasi bazarda kifayət qədər uzunmüddətli müsbət fəaliyyət təcrübəsinə, məhsulun satmaq təcrübəsinə malik olmaq lazımdır. Ona görə də birgünlük partiyaların, az tanınan siyasətçilərin brendi ola bilməz.

Siyasi brend partiyalar, siyasətçilər tərəfindən həyata keçirilən strategiyadır. Burada siyasi fikirlər haqqında məlumat toplamaq, informasiyanın genişliyi əsas amillərdən biridir. Siyasi brenddən vətəndaşların, seçicilərin siyasi partiyalar və siyasətçilər haqqında məlumat toplamaq, səs verməkdə iştirak edən bir amil kimi istifadə olunur.

Siyasi brend hakimiyyət uğrunda mübarizənin elementidir, onun yaradılması zamanı gələcək seçici və seçicilərin həyatına təsir edən ətraf amillər öyrənilir. Bu, müasir siyasi həyatın demokratik cəmiyyətin ehtiyac duyduğu hissəsidir.

Biz siyasi brendin müxtəlif formalarından danışarkən rebrendinqin də adını vurğulamalıyıq. Ancaq brend tez-tez dəyişdirilməməlidir. Əvvəldə də qeyd etdiyimiz kimi, brendin sözün əsl mənasında tanınması, formalaşmış, müsbət imic yaratması uzun zaman tələb edir.

Brend siyasi aktorun (malların) reputasiyasının göstəricisidir. Ancaq tez-tez belə bir reputasiya da mənfi ola bilər. Burdan o nəticəni çıxarmaq olar ki, brend sadəcə müsbət deyil, mənfi amillər də özündə saxlaya bilər. Necə ki, müsbət emosiyalar doğuran amillər uzun illər brendləşib yadda qalırsa, mənfi cəhətlər də həmin xüsusiyyətlərlə nəticələnir.

Lalə ƏLİYEVA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının tələbəsi

rın, tarixi simvolların, sənətkarlıqların təqdimatına cavabdeh ola bilər. Regional brend ölkənin turizm və investisiya cəlbəediciyyətinə, əl sənətlərinin yerləşdirilməsinə, regional hakimiyyət orqanlarına, onun mərkəzi hökumətlə uyğunluğuna, separatizm risklərinin qarşısının alınmasına cavabdehdir. Rayonların, onların şəhər və qəsəbələrinin gerbləri, bayraqları böyük əhəmiyyət kəsb edir. Regional brendinq nümunələri: Vəlikiy Ustyuy (Şaxta babanın doğulduğu yer), Mişkin (şəhərin simvolu olan siçan) və s.

Siyasi xadim-brendi, siyasi bir şəxsin və ya qrupun markalaşdırılması və tanıtılması üçün istifadə olunan markalaşdırma strategiyasıdır. Bu, siyasi şəxsin ideyaları, fikirləri, cəmiyyətə olan təsiri və digər əhəmiyyətli məqamlarının təqdim edilməsini daxil edir. Siyasi xadim brendinqi, siyasi şəxsin və ya qrupun xarici əlaqələrini gücləndirmək, seçiciləri cəlb et-

bölgənin xarici əlaqələrini gücləndirmək, turizmi cəlb etmək, yatırımları artırmaq və bölgənin inkişafını dəstəkləmək üçün əhəmiyyətli bir roldur.

3. Rebrendinq

Rebrendinq-bir şirkətin və ya bir markanın imicini yeniləmək üçün edilən bir prosesdir. Bu proses markanın şəklini, məhsullarını, reklam kampaniyalarını və ya hətta şirkətin adını dəyişmək olar. Rebrendinq, şirkətin və ya markanın imicini yeniləyərək, müştərilərə yenilik və ya fərqli bir üslub təqdim edir və müştərilərin şirkətə və ya markaya yenidən marağına səbəb olur.

Siyasi rebrendinqin bir nümunəsi, 2017-ci ildə Fransa prezidenti Emmanuel Makronun seçki kampaniyasıdır. Bu kampaniya, gənclərin və milli birliyin gücləndirilməsi ideyalarına əsaslanır. Makronun kampaniyası, Fransa'nın siyasi peyzajında yenilik yaratmaq üçün gələcəyə baxan, milli birliyi təmin edən, inkişaf və yeni-

“İnsan hüquqları” anlayışı yüz illərlə əvvələ gedir çıxır. Lakin rəsmi “insan hüquqları” 1948-ci ildə Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi əsasında təsis edilmişdir. Bu hüquqlar ayrı-ayrı ölkələr və Birləşmiş Millətlər Təşkilatı arasında müzakirə və razılaşma yolu ilə inkişaf etdirilib və həm milli, həm də beynəlxalq qanunları formalaşdırır.

Həmidə SALMANOVA

Bu gün vətəndaş və siyasi hüquqlar, iqtisadi hüquqlar və sosial və mədəni hüquqlar kimi kateqoriyalar üzrə 60-dan çox tanınmış insan hüquqları mövcuddur. Planetə və ətraf mühitə olan təhdidlər artmaqda davam etdikcə, ekoloji hüquqlara tələb də artmaqdadır.

(Əvvəli ötən sayımızda)

Zorakı ekstremizmin, radikallaşmanın, dözümsüzlüyün və təhriklərin qarşısının alınması üzrə beynəlxalq siyasətin qurulmasında uyğunluq

Terrorizm və zorakı ekstremizm global insan hüquqları və təhlükəsizliyinə ən ciddi təhdidlərdəndir. Beləliklə, zorakı ekstremizmlə mübarizədə hər hansı bir strategiyanın uğurlu olması və özünü məğlub etməməsi üçün insan hüquqlarına əsaslanan yanaşmaya əsaslanmalıdır.

Bu layihə, zorakı ekstremizmin, radikallaşmanın, dözümsüzlüyün və nifrət təhrikin qarşısını almaq üçün inkişaf edən beynəlxalq strategiyaları təhlil edir; BMT-nin zorakı ekstremizmlə mübarizə üzrə strategiyalarının onun işinin digər sahələri ilə - dini dözümsüzlüklə mübarizə, terrorizmlə mübarizə zamanı insan hüquqlarının qorunması və insan hüquqları üzrə maarifləndirmə ilə bağlı təşəbbüslərlə necə əlaqəsini qiymətləndirmək; həm zorakı ekstremizmin qarşısını effektiv şəkildə alan, həm də insan hüquqlarının tam şəkildə həyata keçirilməsini təşviq edən milli və beynəlxalq səviyyədə daha effektiv strategiyaların necə inkişaf etdirilməsi ilə bağlı siyasət qurucularına tövsiyələr təqdim edir.

İnsan hüquqları paradigmasının belə iddialı və bəlkə də utopik bir şəkildə yenidən qurulmasına alternativ bütün iştirakçılar arasında konsensus formalaşdırın insan hüquqlarının “minimal” nüvəsini müəyyən etmək olardı. Keçilməməsi lazım olan qırmızı xətti təşkil edən insan hüquqlarının normativ nüvəsi o zaman yerli kontekstlərə uyğunlaşa bilən daha geniş insan hüquqları dəsti ilə tamamlanacaqdır. Belə dəyişən həndəsə sistemi mövcud insan hüquqları sisteminin mərkəzində dayanan bölünməzlik prinsipinə zidd olardı. İlk baxışdan işgəncə, insan qurbanı və ya şikəst edilmə kimi məhkum edilməli olan bir sıra əsas təcrübələri müəyyən etmək sadə görünə bilər, praktikada insan hüquqları arasında belə bir iyerarxiyanın müəyyən edilməsi təkzəf və ya illüziya deyil, həm də əks məhsuldar ola bilər.

Son olaraq deyə bilərik ki, insan hüquqları rejiminin normativ mərkəzəndən və ya ümumi kompas-

Müasir dünyada insan hüquqları: layihələr, çağırışlar və imkanlar

İnsan hüquqları və dayanıqlı inkişaf məqsədləri

İnkişaf Hüquqları haqqında Bəyannamənin 2016-cı ildə otuz yaşı tamam oldu, lakin hələ də qəbul edildiyi vaxtda olduğu kimi bölükdür. Hüquq tərəfdarları onun aktuallığını və ya üstünlüyünü iddia etsələr də, skeptiklər onu ikinci dərəcəli əhəmiyyətə salırlar və ya hətta onun mövcudluğunu birlikdə inkar edirlər.

Bu layihə bu cür yenidən uyğunlaşmaya töhfə verməyə və beynəlxalq ictimaiyyətə yanlış təsəvvürlərdən kənara çıxmağa və bütün digər hüquqlarla birlikdə hüququn həyata keçirilməsinə kömək etməyə çalışır.

İnsan hüquqları, iqlim dəyişikliyi və yerdəyişmə

İqlim dəyişikliyi beynəlxalq səviyyədə qorunan insan hüquqlarının geniş spektrinin həyata keçirilməsinə böyük təsir göstərir. Son 8 il ərzində beynəlxalq ictimaiyyət global istiləşməyə beynəlxalq reaksiyaları gücləndirmək üçün insan hüquqları qanunu və prinsiplərindən istifadə etmək üçün bir sıra addımlar atmışdır. İqlim dəyişikliyi ən mühüm insan təsirlərindən biri yerdəyişmə olacaqdır. Artıq hər il milyonlarla insan təbii fəlakətlər səbəbindən məcburi köçkün olur. İqlim dəyişikliyi təsiri ilə bu cür fəlakətlərin tezliyi və intensivliyi daha da artacaq, həmçinin sərhədləri aşaraq didərgin düşən insanların sayı da artacaq.

Bu layihə İnsan Hüquqları Şurası və onun mexanizmi tərəfindən iqlim dəyişikliyi siyasətinə “hüquqlar haqqında məlumatlı” yanaşmanı təşviq etmək cəhdlərinin tənqidi-

ni təqdim etdi. Layihə həmçinin beynəlxalq ictimaiyyətin fəlakətlər kontekstində sərhədləri aşaraq məcburi köçkünlər üçün qlobal müdafiə boşluğunu necə həll etməli olduğuna dair məsləhətlər verdi.

Media qavrayışları

Şəffaflıq, görünürlük (ictimai məlumatlılıq) və hesabatlılıq İnsan Hüquqları Şurasının və onun mexanizmlərinin etibarlılığı və effektivliyi üçün vacibdir.

Şura etibarlı bir qurum olaraq qalmaq istəyirsə, onun insan hüquqlarının təşviqi və müdafiəsi üzrə mandatını yerinə yetirməsi deyil, həm də bütün dünyada geniş ictimaiyyətin onun buna qadir olduğunu görməsi vacibdir. Həmçinin, bütün dünyada fərdlərin onları məsuliyyətə cəlb etmək üçün öz hökumətlərinin beynəlxalq səviyyədə qəbul etdikləri öhdəliklər və gördüyü tədbirlər haqqında biliklərlə silahlanması vacibdir.

Medianın rolu çox vacibdir: Şura üzvlərini tutduqları mövqelərə və verdikləri səsə görə məsuliyyətə cəlb edə bilər.

Bu layihədə İnsan Hüquqları Şurasının işi ilə bağlı beynəlxalq mətbuatda işıqlandırılması təhlil edilib və Şura və onun işi haqqında medianın marağını və biliklərini gücləndirməyə çalışıb.

DAHA İNKLÜZİV İNSAN HÜQUQLARI SİSTEMİNƏ DOĞRU?

Bəs iyirmi birinci əsrdə insan hüquqları necə inkişaf etdirilə bilər?

Ən sadə variant mövcud sistemin daha da möhkəmləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi, tələlərin aradan qaldırılması və dissonansların

yenidən kalibrlənməsindən ibarətdir. Siyasi və sosial ölçülər, eyni sikkənin iki üzünü təşkil edir. Ümumiyyətlə, əksər insan hüquqları prosesləri və mexanizmləri, xüsusən də onların monitorinqi, icrası və icrasının təkmilləşdirilməsi yolu ilə daha da təkmilləşdirilə bilər. Xüsusilə, insan hüquqlarının bugünkü global idarəetmə mexanizmləri ilə, ən əsası, indiyədək insan hüquqlarını öz müddəalarına uyğunlaşdırmaqdan geri çəkilməmiş iki mühüm beynəlxalq iqtisadi qurum olan ÜTT(Ümumdünya Ticarət Təşkilatı) və BVF-də(Beynəlxalq Valyuta Fondu) daha yaxşı inteqrasiya etmək vacib görünür. Nəhayət, islahat üçün daha cəsarətli ideyalardan bəzilərinə insan hüquqları üzrə öhdəliklərin qeyri-dövlət aktorlarına uzadılması və insan hüquqları üzrə dünya məhkəməsinin yaradılması daxildir.

İkinci variant insan hüquqlarının əxlaqi və fəlsəfi nüvəsinin daha radikal şəkildə yenidən müzakirəsinə nəzərdə tutur. Çoxsaylı aktyorlar və səsler tərəfindən formalaşan hekayə kimi, insan hüquqlarının diskursiv plastikliyi və axıcılığı insan hüquqlarına dair yeni mədəniyyətlərə konsensusun işlənilib hazırlanması üçün imkan yaradır. İnsan hüquqlarının təbiəti və əsaslarının mədəni şəkildə yenidən müzakirəsi prosesi onun bəzi doğuş qüsurlarının sağlamlasına, düzəldilməsinə və düzəldilməsinə kömək edə bilər. İndiyədək xaric edilmiş və ya susdurulmuş səsler, xüsusən də kənardan və məzlumlardan daxil olmaqla, insan hüquqlarının global əhatə dairəsini və onların demokratik legitimliyini gücləndirəcək. Nəticə, bir çox cəhətdən, çox güman ki, eyni zamanda daha kollektiv və daha sosial olan insan hüquqları sistemi olacaqdır.

dan məhrum olan diskret regional subrejimlərin alt çoxluğuna parçalanması insan hüquqlarının gələcəyi ilə bağlı qaranlıq mənzərə yaradacaq. Baxmayaraq ki, insan hüquqları rejimləri icra baxımından həmişə güclü regional ölçüyə malik olsalar da, hər bir regionun təcrübəsindən daha yaxın kontekstləşdirmə və kollektiv öyrənmənin təşviq edilməsi ilə normativ mübadilə olmadan fərqliliklərin təşviq edilməsi arasında fərq var. Beləliklə, regionallaşmanın təşviqi ümumi bəşəriyyətə olan iddialarını itirən diskret insan hüquqları rejimlərinin formalaşmasına səbəb olmasa da, insan hüquqları sisteminin açıq şəkildə parçalanması və normativ aşınma riski real olaraq qalır. Üstəlik, belə bir inkişaf son nəticədə insan hüquqlarını yerli, regional və global güc siyasətinin məntiqlərindən kənara qoyaraq, qanunun alliiyi və ədalətin olmadığı bir şəraitdə inkişaf edən kinbəzlərin və alçaqların əlinə keçəcək.

Beləliklə, risklər yüksəkdir, çünki son onilliklər ərzində global birliyin çox baha başa gəlmiş insan hüquqları sahəsində nailiyyətləri itirmək təhlükəsidir. Əgər insan hüquqlarının davam etməsi üçün onlar müəyyən dərəcədə normativ ilham və əxlaqi cəlbətmə ilə idarə olunmalıdır. Bu, ilk növbədə onların qurulmasına və populyarlığına imkan verən şeydir. Daha yaxşı gələcəyə ümid dəyişiklik idealiə əsaslanır və ya Ruti Teitelin sözləri ilə desək, “utopiyanın tutulmazlığı onun qabarıqlığı”. İnsan haqları öz mahiyyətində emansipator impuls, zəiflərə və məzlumlara xidmət etmək və status-kvonu aşmaq ambisiyasına əsaslanmalıdır. Fridrix Şillerin Messinanın gəlini əsərində dediyi kimi: “Qanun zəiflərin himayədarıdır”.

Vətən aşiqinin hünər dastanı

Vətən, millət yolunda canından keçərək şəhidlik zirvəsinə ucalan Savalan Qafarovun heç 20 yaşı tama olmamışdı. Amms o, kiçik ömür yolunda adını tarixə yazdı. İndi Sarvan bütün Lerik camaatı üçün qürur yeridir. Onun dünyaya gəldiyi doğma Cəngəmiran kəndində anadan olmasının 20 illiyi münasibətilə anım tədbiri keçirildi.

Tədbir iştirakçıları əvvəlcə cəngəmiranlının müqəddəs and yeri olan "Şəhidlər" abidə kompleksini ziyarət etdilər. Tədbirin davamı isə kənd mədəniyyət evində başlandı. Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla anıldı və Dövlət Himni səsləndirildi.

Şəhidin həyatı və döyüş yolu haqqında məlumat verən Birinci Qarabağ müharibəsi veteranı Müşfiq Məmmədov dedi: - 2003-cü ildə anadan olan, aramızdan vaxtsız gedən, şərəfli ölümü ilə milyonların ürəyində özünə əbədi yer edən Savalan İsfəndiyar oğlu Qafarovun qanına Vətən sevgisi ana südü ilə bərabər hopmuşdu. 2020-ci ildə Bakı şəhəri, Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsinə 218 sayılı tam orta məktəbi bitirib, daha sonra Texniki Kollecdə təhsil alıb. 2022-ci ilin iyul ayında müddətli həqiqi hərbi xidmətə yollanıb. Savalan Qafarov Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 2023-cü il sentyabrın 19-20-də Qarabağ bölgəsində həyata keçirilən lokal xarakterli antiterror əməliyyatları zamanı əbədiyyətə qovuşub. Binə qəsəbəsinin Şəhidlər xiyabanında dəfn olunub. Şəhid əsgər döyüş meydanında yüksək peşəkarlıq, şücaət və mərdlik göstərdiyinə, xidməti vəzifələrini və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqları layiqincə yerinə yetirdiyinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 7 noyabr tarixli 4158 nömrəli Sərəncamı ilə 3-cü dərəcəli "Vətənə xidmətə görə" ordeni və "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edilib.

Şəhid Savalan Qafarova həsr olunmuş video-çarxın nümayişindən sonra Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əkbər Abbasov çıxışında bildirdi ki, Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünün bərpası uğrunda döyüşlərdə, o cümlədən Birinci Qarabağ müharibəsində, Aprel döyüşlərində, Vətən müharibəsində, eləcə də son antiterror əməliyyatlarında Lerik rayonundan olan polad bilekli qəhrəman oğullar da misilsiz şəhadət nümayiş ediblər, "Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı" və "Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı" adları verilib, müxtəlif orden və medallarla təltif edilmiş hərbi qulluqçuların sırasında leriklilərin adları da çoxdur. Qəhrəman Vətən şəhidlərinin xatirəsini daim əziz tutmaq, onların həyatı və keçdiyi döyüş yolunu örnək olaraq həmişə təbliğ etmək hər birimizin ən müqəddəs borcudur.

Digər çıxışçılar - Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, şəhid mayor Amid Heydərovun atası Rəbbil Heydərov, kənd ziyalıları adından Əfqan Həsərov, Hacı Adil Səmədov və Müqəddəs Feyruzov hər bir şəhidimizin xatirəsinin xalqımız üçün əziz olduğunu, onların qəhrəmanlığı, şücaəti, fədakarlığı gələn nəsillərə də həyat məktəbinə dəneceyini bildirdilər.

Tədbirdə Cəngəmiran kənd tam orta məktəbinin şagirdlərinin ifasında şəhidlərə həsr olunmuş şerlər dalğa-dalğa ətrafa yayıldı, şəhidin xatirəsinə həsr olunmuş şahmat, dama, eləcə də inşa yazı müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırıldı, şəhidin ailəsinə xatirə hədiyyəsi təqdim olundu.

Zəfər ORUCOĞLU,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyi üzvü

Hekayə

Rövzətin yaşadığı ev hələ sökülməmişdir, beş-on il də beləcə qalması ehtimalını itirməmişdir. Atasının rəhmətlik "Sovetski məhəlləsi"nin köhnə sakinlərindən sayılırdı. Cavanlığında atıbtutan" məşhur quşbazlardan biriydi. Bir neçə yerdə dükanı vardı. Vəziyyət dəyişdikcə dükanları bulduzerin "buynuzunda" torpağa qovuşdu. Atasının oğluna fikrini bildirdi ki, oğul, hələ həyatımız durur, genişdir, yola baxır, sən turist kimi Afrikaya səyahət edərsən, səni yola salım, mən çayxana tikdirim, sənədləri hazırlamışam. Quşbazlıqdan bir

Afrikalı meymun

Allahverdi Eminov

şey çıxmaz, göyərçinlər dəbdən düşür. Hələ ata-babadan qalma imkanım var. Sağ-salamat gəl-gəl. Üreyin nə istəyir al xoşun gələndən. Afrikada dilbilən meymunlar olur. Rövzət Afrikaya isti havalarda yetişdi. Bakıdan gələn turistlər mağazaları əldən qoyurdular. Ona xoş gələn Piramidaları gəzmək, maraqlanmaq oldu, bir də zoomağazalarda quşlara, heyvanlara, ələxüsus da meymunlara baxmaq idi. Qonur, alabula rəngli meymunlar atılıb -düşür, minbir oyun çıxarırdılar. O, cibinə bir ovuc fındıq tökmüşdü, eşitmişdi ki, meymunlar fındığı xoşlayırlar. Yol yoldaşlarından biri iri fındığı meymuna uzadı, meymun isə fındığı qapır, quyruğunun altına aparır, sonra həmin adamın üstünə tulazlayır və arxasını çevirir. Rövzət cibindən bir neçə fındıq çıxarıb birini meymuna uzadı. Meymun fındığı quyruğunun altına aparmadan götürüb dişlərinin altında əzdi və uddu. Yenidən başını ona tərəf çevirdi, yəni birini də! Rövzət daha iki fındıq verdi: "Bu meymun dilbiləndir, - piçıldadı və onu gözədən qoymadı. Beş-altı addım atıb yenə meymunun yanına qayıtdı. Turist dostu dedi:

- Meymunun xoşuna gəlmişən, səni ilk baxışda başa düşdün, bəlkə onu alıb aparasan?

Rövzət razılaşırdı və meymu-

nu alıb özüyə Bakıya gətirdi.

Məhəlləyə çatanda çayxana tikilib qurtarmaq üzrəydi. İri samovar almışdı atası. Meymun onun da xoşunca idi.

Atası üç aydan sonra dünyasını dəyişdi. Son sözü bu oldu ki, meymun ağıllıdır, səni xüsusi anlayır, ondan muğayat ol. Arada dəniz sahilinə apar gəzdir, adama yovuşan heyvandı.

Rövzətin uşaqlıq dostu ayaq-qabı tikəndi, yanına gedib meymunun boğazı ölçüsündə iki metrlik qayıq düzəltirdi, küçədə "şuluq" eləməsin. Meymun ilk dəfə açıq havada azad gəzdi, sahibinə əziyyət - filan vermədi. Meymun məhəllənin adamlarına alışmışdı, ona maraqla baxır, əylənirdilər. Uşaqlar meyvə verir, onun üçün xüsusi banan alırdılar, candərdir yeyirdi, dadı Afrika bananının yerini vermirdi. Rövzət qərara aldı çayxananın girəcəyində meymun üçün iri qəfəs qoysun, müştərilər ona baxmağa gələndə oturub çay içsənlər, söhbət eləsinlər. Hətta yeniyyət-mələr də çayxanaya dadandılar.

Rövzət arvadına "sirr" gəldi:

- Nə yaxşı Afrikadan bu meymunu aldım, çayxanaya kim idi gələn, onun hesabına oturmağa yer olmur. Meymun müştərilərin dilini bilir, onlara xoş üz göstərir. Onu əliboş qarşılamırlar. Təzə müştəri ona yanaşcaq quyruğunu belinə qaldırır, başını ona sarı əyir, elə bil "xoş gəlmisən" demək istəyir.

Rövzət oğlu ucbatından çayxanasını satdı. Rövzətə çayxananın yeni sahibi hörmətlə yanaşdı:

-Özünü sıxma, - dedi. - Meymunu da əvvəlki yerinə gətir, müştərilər meymuna öyrəşiblər. onsuz darıxırlar Rövzət dayı.

Rövzət təşəkkürünü bildirdi, amma fikrini çatdırdı ki, hər səhər meymunu bulvara aparmalıyam, bir saat gəzdirib qayıdacam. Müştərilər də saat on iki radələrində çayxanaya gəlirlər.

Beləcə meymunun qayıq bo-

yun koxtasını açdı, meymun daha da azad oldu və sahibinin yanındaca atılıb-düşür, uşaqlarla əylənir. Rövzət isə oğlunun xifətini ağır yük kimi çəkir, günü - gündən zəifləyir, oğul dərdi onun belini əyirdi. Bunu "köhnə" müştərilər hiss edir, yeri gələndə ona təsəlli verirdilər. Çi fayda! Sahibinin halını meymun daha həssas duyurdu, qəfəsdə sakitcə oturur, adamların ona verdiyi meyvələrə, hətta banana baxmırdı. Rövzət özü onu yedizdirirdi. Bir dəfə səhər baxıb meymunu yerində - öz otağında görmədi və narahat oldu. Sən demə o, erkən durub bulvara yollanmış, dənizə tamaşa etmiş, qayıtmışdır.

Bir gün Rövzət ömrünü başa düşdü, qonşular, çayxana yoldaşları onun "yeddisini" yola verdilər. Meymun bu ağır xəbəri duymuşdu, nə qədər cəhd etsələr də meymunu çayxanaya gətirə bilmədilər, sanki "məndən əl çəkin" deyirdi, "hanı mənim sahibim" yalvarırdı. Afrikalı heyvanı yalnız Rövzətin qadını anlayırdı. Hətta bir gün o, meymunun yanına gəldi, biker çömbəlmişdi. Neçə gün idi heç nə yemirdi, hey qadına baxır, göz yaşı süzülürdü. Qadın dözməyib meymunun başını sıgallayır, üç illik "evin sakini"ne təsəlli vermək istəyirdi. Meymun məlun-məlun baxır, yerindən tərpənmirdi. Evin içərisinə baxır, sahibini axtarırdı. O, qəfil yerindən atıldı, çayxanaya tərəf üz tutdu. Müştərilər sevindilər, ayağa durub, hətta əl çaldılar. Meymun boş qalmış qəfəsə tullandı, fırlandı bir neçə dəfə və oturdu. Səsləndi "öz dilində", amma xırıldadı, üzünü çay içənlərə sarı çevirdi, sahibinin əyləşdiyi yerə baxdı, ürəyi dözmədi, qəfəsdən atılıb həmin yerə gəldi, bir neçə dəqiqə beləcə sakitcə oturdu və.

Afrikalı meymun sahibinin yoxluğuna dözə bilmədi...

27.11.2023

Müsahibimiz ömrünü-gününü teatra həsr edən, özünü səhnəsiz təsəvvür etməyən, teatra məbədgah, doğma ocağı, ikinci evi kimi baxan Əməkdar artist, Prezident mükafatçısı, Gənc Tamaşaçılar Teatrının aparıcı səhnə ustası, rejissoru Nicat Kazımovdur. Onun söhbətimizdə teatrimizin dünənini, bu günü və sabahı haqqında geniş fikir mübadiləsi apardıq. Buyurun, izləyin.

- Nicat müəllim, ilk olaraq Sizin Gənc Tamaşaçılar Teatrının aktyoru, həm də rejissoru kimi teatrimizin durumu haqda fikirlərinizi bilmək istərdik...

- Bilirsiniz, teatr ucaltmaq mərhələsindədir. Hər bir insanın həyatında olduğu kimi, ucaltmaları, enmələri olur. Əsas odur ki, Azərbaycan teatırı artıq 150 ildir var. Ümid edirəm ki, bundan sonra da olacaq.

Problemsiz bir ev olmadığı kimi, hər hansı problemlər də teatrdan xali deyil. Teatrın da problemləri var. Amma bir az nikbin baxmaq lazımdır. Teatr işçiləri elə insanlardır ki, onlar burada işləməyə tale tərəfindən məhkum olunublar. Sadəcə onların qədrini bilmək lazımdır. Teatr işçiləri də teatra heç vaxt xəyanət etməməlidirlər. Biz teatrdə nəyə görə işləyirik. Aydın məsələdir ki, hər şeyin olmasını istəyirik. Hamı kimi. Bu, insan xislətidir. Şəxsən mənim üçün teatrdə işləməyimin səbəbi odur ki, başqa yerdə, başqa işdə işləyə, başqa işlə məşğul ola bilmirəm. Alın yazısı, tale, bəxt yazısı budur.

- Bir vaxtlar Azərbaycanda teatr sahəsində ciddi durğunluq mövcud idi. Bütün teatrlar tamaşaçı qıtlığı yaşayırdı. İndi bu sahədə vəziyyətin nisbətən düzəldiyini deyə bilərik?

- Nə vaxt tamaşaçı qıtlığı olub? Mən tamaşaçı qıtlığını heç vaxt hiss etməmişəm. Yeni o dediyiniz problem bəzi aylarda olur. Təbii ki, iyun ayına tamaşa salınırsa, bu ayda tamaşaçı az olacaq. Bir də sentyabr ayında tamaşaçılar azlıq təşkil edir. Amma ümumən baxanda, mən tamaşaçı qıtlığı görməmişəm. Buna da min şükür. Mən tamaşaçılardan razıyam. Biz yaxşı tamaşa ortalığı qoyanda, təqdim edəndə tamaşaçı da ona baxmaq istəyir. Sadəcə, teatrın reklamları ilə məşğul olmaq lazımdır.

- Nicat müəllim, deyirsiniz teatrın reklamı ilə məşğul olmaq lazımdır. Necə düşünürsünüz, teatrın təbliğatı ilə həm də televiziya məşğul olmalı deyil?

- Təkcə televiziya yox. Bu sözümlə bəlkə başqa cür çıxacaq. Elə vəzifə adamları da, böyük səlahiyyət sahibi olan insanlar da. Onlar teatra maraq göstərsələr, daha yaxşı olar. Onları məcbur etmək mümkün deyil. Onlara təklif edirəm. Hər dəfə mənim elə tamaşaçılarımlar olub ki, onlar tamaşalara baxmağa xaricə gedirlər.

- Hətta.

- Əlbəttə. Bəli, bəli, gedib Amerikada, İngiltərədə tamaşaya baxırlar. Amma mənim tamaşama gəlib baxandan sonra dedikləri söz bu olub ki, biz nə qədər pul xərcləyib gedib xaricdə tamaşaya baxırıq, siz daha ucuz qiymətə daha yaxşı iş ortaya qoyursunuz.

Sadəcə gəlib bizim tamaşalara baxsınlar. Görsünlər ki, biz nə işlə məşğulduq. Hər dəfə çox təəssüf edirəm, istər mətbuat, istərsə də müəy-

"Bizdə filmlərdə aktyor seçimi düzgün olmur, atın yemini itin qabağına, itin yemini atın qabağına qoyurlar"

dan, özlərindən küsürlər. Bəlkə də 15 il bundan qabaq belə cavab verməzdim. Amma indi mənim cavabım budur. Hər halda yaş keçdikcə daha müdrik olmalıyıq.

- Bu sənət tamaşaçı sevgisindən başqa sizə nələri qazandırır bildi?

- Mənim ağ saçlarımla, üzümdəki qırıqları, ailəmi, tanınmağımı, başqa cür düşünməyimi, həyat tərzimi. Bunların hamısını teatr, səhnə verir.

- Maraqlıdır, səhnədə daha çox kimin obrazını canlandırmaq istərdiniz?

"Teatr mənim alın yazımdır"

Nicat Kazımov: "Teatr işçiləri elə insanlardır ki, onlar burada işləməyə tale tərəfindən məhkum olunublar"

"Şəxsən mənim üçün teatrdə işləməyimin səbəbi odur ki, başqa işlə məşğul ola bilmirəm"

yən insanlar tərəfindən çox hay-küy-lər reklam olunan tamaşalar heç də yaxşı olmur. Azərbaycan teatırını təmsil də edəndə mütləq yaxşı tamaşalarla təmsil etmək lazımdır. Hər bir teatrın, hər bir yaradıcı şəxsin həm yaxşı, həm də zəif işləri olur. Amma zəif işləri yox, yaxşı işləri ortalığa çıxarmaq lazımdır.

- Ömrünü teatra həsr edən bir sənət fədaisi kimi deyə bilərsinizmi, bu sahədə mövcud olan neqativlər haradan qaynaqlanır?

- Neqativlər hardan qaynaqlanır? Birincisi, yenə də deyirəm, səlahiyyət sahibləri teatra maraq göstərməlidirlər. İkincisi, əksər problemlər maliyyədən qaynaqlanır, böyük əksəriyyəti. Aktyorların, rejissorların, teatr üzvlərinin bir çox hallarda öz peşəsindən kənar fəaliyyət göstərdiyinin şahidi oluruq. Problemlər yaranırsa, bu da mənim üçün bir səbəbdir. Üçüncüsü də maliyyə, yüksək vəzifə sahiblərinin tamaşaya gəlməsi, teatra maraq göstərməməsi, teatırı sevməməsi və aktyorların, rejissorların bəzi hallarda qeyri-peşəkar olması.

- Çox vaxt deyirlər ki, yetərli maliyyə dəstəyi olsa, bizim aktyorlar heç də türk filmlərindən zəif film ortalığı qoymazlar. Bir incəsənət xadimi kimi, bu haqda siz nə düşünürsünüz?

- Aktyor film çəkmir, aktyor film-də oynaya, filmə çəkilə bilir, əgər kinodan söhbət gədirsə. Aydın məsələdir, kino, teatr bütün hallarda yox, bir çox hallarda maliyyə tələb edir. Maliyyənin olması vacibdir. Pul hər şey deyil, amma çox şeydir. Ortaqlığa yaxşı film qoymaq üçün, aydın məsələdir ki, onun büdcəsi olmalıdır. Həmin büdcə düzgün adamlara yönəldilməlidir. Bizdə filmlərdə aktyor seçimi düzgün olmur. Atın yemini itin qabağına, itin yemini atın qabağına qoyurlar. Hərçənd ki, özümü kinoya aid adam hesab etmərəm. Baxmaya-

raq ki, filmlərdə aktyor kimi çəkiliyəm. Düşünürəm ki, səbəb budur. Maliyyə lazımdır. İstər teatra, istər kinoya. Maliyyə olsa, mən səhnədə elə şeylər edə bilərəm ki, Pulsuzluqdan düşünməyim ki, əşsi bu olmayacaq, bunu edə bilməyəcəm. Amma pul olsa aydın məsələdir ki, mən fantaziya-nöqtə qoymaram, açıb buraxaram fantaziyamı. Mən istədiyim şeyləri dörd il, beş il bundan qabaq qədər müxtəlif tədbirlərdə etmişəm. Tədbirin büdcəsi olub, ürəyim istəyən texniki yeniliklərdən, oyun tərzlərindən istifadə edə bilməmişəm. Yenə də hər şey axırda gəlib maliyyəyə di-rənir. Səbəb budur.

- Şübhəsiz, əksər yaradıcı insa-nların qarşısında maneələr, çətinliklər olub və olacaq. Siz necə, ağır situasiyalar zamanı vəziyyət-dən çıxış yolunu necə tapırsınız?

- Allaha min şükür, Allah həmişə mənə kömək olur.

O ki qaldı ağır vəziyyətə, ağır vəziyyət 33 ildir mənə davam edir. Yəqin bundan sonra Allah nə qədər ömür veribse, ağır vəziyyət davam edəcək. Səni sevmənlər olduğu kimi, sevməyənlərin də olması labüddür. Məni sevməyənlər də az deyil. Çoxdan müsahibələrimin birində demişdim ki, sən qapazlara dözə-dözə bö-yüməyi bacarmalısan. Sənətinə elə böyüməliyə ki, sənə qapaz vurma-ğa heç kəsin əli çatmasın. Hələ də cəhd edənlər olur. Çox təəssüf.

- Müsahibələrinizin birində də aktyor kimi bəxtinizin gətirmədiyini dilə gətirmisiniz. Yaxşı rejissor kimi bəxti gətirməmiş bir aktyorun həyat və yaradıcılığı haqqında nə-sə bir tamaşa hazırlamaq istərdinizmi?

- Bəli, bəli. Elə gələcəkdə mənim hazırlamaq istədiyim belə iş olacaq. Əslində bir dəfə olub. Birini 40 illiyimdə - 11 il əvvəl etmişəm. Matey Vişniqin "Qoca kloun tələb olunur" tamaşasını hazırladım. Mənim o ta-

maşam məhz bəxti gətirməyən aktyorlara həsr olunmuşdur.

- Nicat müəllim, təəssüflə qeyd edirik ki, istedadlı incəsənət xadimləri bəzi hallarda diqqətdən kənarda qalırlar. Sizcə, bir sənətkar üçün diqqətdən kənarda qalmaq nə dərəcədə ağırdır?

- Baxır, o diqqət dedikdə biz nə-yi başa düşürük. Bəzən bəzi sənətkarlarımız deyir ki, mən ömrümü teatra vermişəm... Kim sənədən xahiş etmişdi ki, ömrünü teatra verəsən? Mən öz adıma deyirəm, mən ömrümün otuz üç ilini teatra vermişəm. Yeni mənim 51 yaşım var, onun 33 ilini teatra həsr etmişəm. Kim mənədən xahiş etmişdi ki, gəl teatra?! Sən Allah, sən teatra gəlməsən, bilirsən nə olacaq, teatr öləcək. Mənə o sö-zü deyən olmamışdır. Mən istəmişəm, mən gəlmişəm. Əgər mən la-yiq olduğum mükafatımı vaxtında alıramsa, bu, çox gözəl, əla. Amma almıramsa, ona görə də xəstəyə çə-virilmirəm. Yadlarımdan çıxdım, unutdular. Mən "Əməkdar artist" fəxri adına o vaxt layiq görüldüm ki, o vaxtkı nazir müavini səhnədə bizə fəxri adın vəsiqəsini təqdim edəndə dedi ki, bağışla Nicat, gec oldu, tez-liklə "Xalq artisti" fəxri adına hazır-laş. O hadisədən 10-11 il keçib, mən hələ də "Xalq artisti" fəxri adına ha-zırlaşmıram. Təqdim edərlər, nə yaxşı, etməzlər, nə yaxşı, Allah can-larını sağ ələsin. Mən Allaha min şü-kür edən insanlardanam. O tərəfdən narazı deyiləm. Niyə narazı deyiləm? Çünki özümün seçdiyim yoldur. Min şükür, "Əməkdar artist" fəxri adına layiq görülmüşəm, neçə il "Prezident mükafatı" almışam. Müx-təlif sahələrdən müxtəlif 5-6 meda-lım var. Hər sahəsində belə, me-dallarım var. Yeni min şükür. Bəli, daha çox böyük diqqət istəyirik. Te-atr işçiləri biraz ruhlı olurlar, diqqət istəyirlər. Diqqətdən kənarda qalmaq onlar üçün çox pisdir. Onlar həyat-

- Onu deməyim. Əslində çox obrazlar olub ki, artıq o obrazların çoxlarına görə yaşım keçib. Bayaq dedim, oğlum Şah İsmayıl oynayıb. Universitetdə oxuyanda eşitmişdim ki, Şah İsmayıl filmi çəkiləcək. O vaxtı mən arıq, yaraşıqlı oğlan idim. Düşünürdüm ki, Şah İsmayıl çox bənzəyirəm, o rola mən çəkilə bilərəm, məndən yaxşısını tapmaya-caqlar. Ən azından vizual görüntü-yə görə. Amma olmadı. Mən Şah İsmayılın yaşını keçdim. Dəli İbra-him, Soltan İbrahimi oynamaq istə-yirdim. Yaşım keçdi. Romeonu oy-namaq istəyirdim, yaşım keçdi. Ne-ronu oynamaq istəyirdim, yaşım keçdi. Yeni belə rolları saydıqca saymaq olar. Universitetdə tələbə ikən Məcnun rolunu oynamışdım. Amma böyük səhnədə Məcnun oy-naya bilirdim. Yaşım keçdi, indi Məcnunun atasını oynayıram. Bun-dan da çox məmnunam. Allah nəyi məsləhət bilirsə, ən düzgünü odur. Məsləhət olsaydı, mən o vaxt oynay-dım. Məsləhət olmayıb.

- Gələcək planların haqda nə deyə bilərsiniz?

- Gələcək planlar deyəndə ki, bizdə plan tez- tez dəyişir. Amma yaxın gələcək, gələn il üçün bu də-qiqə hal-hazırda dekabr ayında uşaqlar üçün tamaşa hazırlayıram. Abdulla Şaiqin "Tıq-tıq xanım" na-ğılı əsasında mənim özümün səh-nələşdirdiyim "Tıq-tıq xanım" nağı-lı olacaq. Dekabr ayının iyirmisinə mənim tamaşamın premiyerası gözlənilir. İnşallah, 2024-cü ildə Al-lah ömür versə, iki böyük əsər baş-layırıam, birini təhvil verən kimi, o birisini başlamalı olacağam. Onlar-dan biri ilk dəfə və sonuncu dəfə Azərbaycanda 1940-ci ildə hazırla-nıb. Bomaşenin "Fıqaronon toyu" komediyasıdır. Bu dəqiqə onun tər-cüməsilə məşğulduq. Tərcüməsi bit-sin, inşallah, yanvar ayının ortala-rından onun məşqləri başlayacaq. Sonra iş ilin sonuna doğru mənim dostum, qardaşım, sənətinə, özünə çox hörmət bəslədiyim İlqar Fəhmi ilə birgə işimiz olacaq. Onun əsəri-nə müraciət etmişəm. Ümid edirəm ki, yaxşı alınacaq. Ümidliyəm ki, 2024-cü il, inşallah, yaradıcılıq tər-əfdən parlaq il olacaq.

Söhbətəldi:
Fuad BİLƏSUVARLI